

PEDAGÓGUSOK LAPJA

56. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2000. MÁRCIUS 9.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE FŐ FELADATAI A 2000. ÉVRE

A PSZ Országos Küldöttgyűlése elfogadja az Országos Vezetőség beszámolóját az 1999. február 27-én tartott küldöttgyűlés óta eltelt időszak tevékenységéről. Változatlanul érvényesnek tartja a PSZ XVI. kongresszusán elfogadott programot, és annak részévé teszi szakszervezetünk felzárkóztatási javaslatát. Mindezek végrehajtása során az alábbi teendőket hangsúlyozza:

1. A következő időszak kiemelt fontosságú feladata a közoktatás felzárkóztatását szolgáló lépések megtétele, a kormány erre vonatkozó ígéreteinek számonkérése, teljesítésük szorgalmazása. Célként kell kitűzni, hogy a kormányzati ciklus végéig érzékelhető eredmények szülessenek az ágazati átlagkereseteknek a nemzetgazdasági átlag fölé emelkedésében, az oktatásfinanszírozás hatékonyságában, a nevelési-oktatási intézmények működési feltételeinek javításában.

Mindezekkel együtt bővíteni kell a juttatási rendszer kedvezményeit (üdültetés, utazás, pedagógusigazolvány, szakkönyvvásárlás stb.).

2. A közoktatás technikai-adminisztratív dolgozóinak foglalkoztatási biztonsága érdekében ki kell dolgozni az általuk ellátott feladatok normarendszerét, minőségi és mennyiségi mutatóit. Ennek betartására jogszabályi alapot kell teremteni.

3. A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának a kormánnyal folytatott tárgyalásai során el kell érnie a közszféra érdekegyeztetési rendszerének helyreállítását, folyamatos működtetését. Ennek keretében a közszolgálat modernizációjával együtt át kell alakítani az illetményrendszert, mégpedig úgy, hogy ebben az ágazati sajátosságok is érvényesüljenek, meg kell teremteni a jóléti rendszert és a finanszírozás biztonságát.

4. A Pedagógusok Szakszervezetének változatlan feladata a nyugdíjasok megélhetési biztonságáért, az igazságosabb nyugdíjrendszer kialakításáért folytatott küzdelem. Ezért a konföderációs nyugdíjasszervezetekkel és a Nyugdíjasok Országos Szövetségével összefogva harcol.

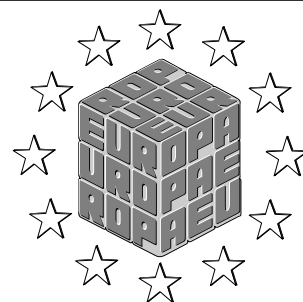
5. Tovább kell erősíteni a PSZ hazai és nemzetközi kapcsolatait, ennek folyamatában az oktatás társadalmi elismertségének elérése érdekében különösen az ágazatban érintett társadalmi, szakmai szervezetekkel, az EU-csatlakozás elősegítése érdekében pedig az Oktatási Internacionáléval kell szorosan együttműködni.

6. Minden PSZ-tisztségviselőnek kiemelten kell kezelnie a tagszervezés, utánpótlás-nevelés kérdését. Akciókat kell szervezni a szervezetlen területek, intézmények "viszszahódítására", a pályakezdőket meggyőző párbeszédre.

A kongresszusi program, az elfogadott beszámoló és a kiemelt fő feladatok alapján az Országos Vezetőség március végéig fogadjon el egyéves részletes feladattervet.

Budapest, 2000. február 26.

*Pedagógusok Szakszervezete
Országos Küldöttgyűlése*

A MEGOLDÁS

A TARTALOMBÓL:

- IRÁNY
AZ EURÓPAI UNIÓ
- A SZAKSZERVEZETI
ÉLET KRÓNIKÁJA
- AZ OMBUDSMAN
VÁLASZA UTÁN
- A MÓRI PÉLDA
- AZ ÖNKORMÁNYZATI
MUNKA JEGYÉBEN
- SZAKKÉPZÉSI
POLITIKA
- ISMÉT
A NYUGELLÁTÁSRÓL
- JOGI OLDALAK
- ORSZÁGOS
PEDAGÓGUS
TENISZVERSENY

Szabad a pálya hatszáz falusi tanuló előtt

Az Arany János névvel fémjelzett tehetséggondozási program jegyében meghirdetett intézményi pályázatra az ország valamennyi megyéjéből jelentkeztek jó hírű gimnáziumok és a velük együttműködő kollégiumok. Az 56 pályázatból a bírálóbizottság, melybe az Oktatási Minisztérium bevonta a Tehetséggondozó Társaságot, a Kollégiumok Szakmai és Érdekvédelmi Szövetségét, valamint az Országos Köznevelési Intézetet, húsz gimnáziumot, illetőleg kollégiumot szemelt ki arra, hogy a felvehető 600 rátermett, kistelepüléseken lakó gyermekek számára biztosítsa a szabad pályát az egyetemre. Sajnos, a fővárosból és Pest megyéből érkező jelentkezések nem feleltek meg a pályázati feltételeknek. A Pest megyei gyerekek a környező megyék iskoláiban tanulnak tovább. Alább a megyék sorrendjében közöljük az eredményt. (A programról egyébként lapunk 15. oldalán is szólunk.)

Bács-Kiskun megye: Kecskemét, Katona József Gimnázium és Számítástechnikai Szakközépiskola - Tancsics Mihály Középiskolás Kollégium; **Baranya megye:** Pécs, Leőwey Klára Gimnázium - Kodály Zoltán úti Középiskolai Kollégium; **Békés megye:** Mezöberény, Petőfi Sándor Gimnázium és kollégiuma; **Borsod-Abaúj-Zemplén megye:** Miskolc, Földes Ferenc Gimnázium - Teleki Tehetséggondozó Kollégium; Sárospatak, Árpád Vezér Gimnázium - Móricz Zsigmond Kollégium; **Csongrád megye:** Szeged, Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium és Általános Iskola - Ortutay Gyula Általános és Középiskolai Kollégium; **Fejér megye:** Székesfehérvár, Teleki Blanka Gimnázium - Nemes Nagy Ágnes Középiskolai Leánykollégium - József Attila Középiskolai Kollégium; **Győr-Moson-Sopron megye:** Győr, Révai Miklós Gimnázium és kollégiuma; **Hajdú-Bihar megye:** Debrecen, Tóth Árpád Gimnázium - Gulyás Pál Kollégium; **Heves megye:** Eger, Szilágyi Erzsébet Gimnázium - József Attila Középiskolai Leánykollégium - Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet Kollégiuma; **Jász-Nagykun-Szolnok megye:** Szolnok, Varga Katalin Gimnázium - Városi Kollégium; **Komárom-Esztergom megye:** Tata, Eötvös József Gimnázium - József Attila Középfokú Kollégium; **Nógrád megye:** Balassagyarmat, Balassi Bálint Gimnázium - Madách Imre Kollégium; **Somogy megye:** Kaposvár, Tancsics Mihály Gimnázium - Gyergyai Albert Kollégium; **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye:** Nyíregyháza, Zrínyi Ilona Gimnázium és kollégiuma; **Tolna megye:** Bonyhád, Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium; **Vas megye:** Kőszeg, Jurisich Miklós Gimnázium és Középiskolai Kollégium; **Veszprém megye:** Veszprém, Lovassy László Gimnázium - Veszprémi Középiskolai Kollégium; Pápa, Türr István Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola - Bocsor István Kollégium; **Zala megye:** Zalaegerszeg, Zrínyi Miklós Gimnázium - Kaffka Margit Középiskolai Leánykollégium - Kovács Károly Középiskolai Kollégium.

Üdülés Csopakon

Szakszervezetünk Győr-Moson-Sopron megyei szervezete kedvezményes üdülési lehetőséget kínál Csopakon június elejétől szeptember közepéig, egyhetes turnusokban, a szezontól függő árakon. Májusban és szeptemberben kiránduló tanulócsoporthoz elhelyezését is vállalják. Étkeztetést nem tudnak biztosítani.

Bővebb felvilágosítást a következő címen lehet kérni: 9022 Győr, Szent István út 51. Kékesi Renáta. Telefon: 96/320-545.

Svájci tábor!

A Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma ismét szervez kedvezményes táborozást Svájcba. **Ideje utazással: 2000. június 24-től július 2-ig.** 7-14 éves gyerekek jelentkezését várjuk.

A résztvevők költséghozzájárulása: 30.000 Ft + 80 svájci frank. 12 fő jelentkezése esetén a csoportvezető részvétele térítésmentes.

Bővebb információ:

Hanti Vilmos, tel.: 06/209 22 66 64; (1) 282-3852. Levélcím: 1701 Budapest, Pf. 244.

OSZTÁLYKIRÁNDULÁSOK SZENTENDRÉRE

Játszótérrel, nagy társalgóval, melegkonyhával ellátott Duna-parti üdülönkbe várjuk jelentkezésüket.

Kirándulások szervezhetők:

Visegrádra, Esztergomba, Dobogókőre, Budapestre, Szlovákiába.

Több osztály jelentkezése esetén árenda.

Érdeklődni lehet telefonon:

Szász László 06-26-312-664

Várjuk azoknak a tanártársaknak, iskolaigazgatóknak a segítségét, akik diákjaik körében megszervezik az iskolánk által korrekt módon, elérhető áron biztosított felkészítő munka igénybevételét a járművezetői jogosítványhoz való jutáshoz.

ÉRI+ÉRI Autósiskola.

A jelentkezést a 277-3019 telefonszámon **Kráncz István** várja.

Nemzetközi tanácsadó cég magas elvárásokkal, kiemelkedő jövedelemmel és színvonalas képzéssel munkatársakat és vezetőket keres. Másodfoglalkozásban is.

Telefon: 313-1991 Szintay

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Felelős szerkesztő:

Árok Antal

Olvasószerkesztő:

dr. Fényi András

Technikai szerkesztő:

Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség:

1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon: 322-8464,

valamint a központi számok

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja:

a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: <http://www.deltasoft.hu/pszseh/>

E-mail: psz-seh@mail.matav.hu

Felelős kiadó:

Borbáth Gábor főtájtár

Terjeszti

a Pedagógusok Szakszervezete

Index: 26651 ISSN 0133-2260

Tájékoztató a szakszervezeti élet eseményeiről

1. A PSZ országos küldöttgyűlése

A Pedagógusok Szakszervezete két kongresszus között működő legfelsőbb szerve, az Országos Küldöttgyűlés 2000. február 16-án a MÁV Budapesti Igazgatóságának Nyugati téri konferenciatermében ülésezett. A PSZ több mint százezres tagságát képviselő 276 küldöttből 211 volt jelen a tanácskozáson, amelyen Varga László országos titkár elnökölt.

Az ügyrend és napirend elfogadását követően Borbáth Gábor főtitkár a PSZ elmúlt évi munkáját értékelte, és javaslatot tett a következő időszak fő feladataira. A küldöttek az írásban korábban kiküldött beszámoló és az elhangzott szóbeli kiegészítés alapján kaptak áttekintést a XVI. kongresszus befejező szakasza óta eltelt időszak folyamatáról, szakszervezeti tevékenységről. Ezt az elhangzott hozzászólások tették teljessé. A beszámoló vitájában hozzászóltak: Szép Ferencné (Tolna megye), Szilágyi Róza (Békés megye), Szöllősi Istvánné (Békés megye), Jenei Attiláné (Debrecen), Galló Istvánné (Budapest) küldötte.

A beszámolót és a PSZ 2000. évi fő feladataira vonatkozó dokumentumot (lásd az első oldalon) a küldöttgyűlés 155 igen, 25 nem szavazattal és 14 tartózkodással elfogadta annak ellenére, hogy a budapesti és a Békés megyei küldöttek egy része javasolta a beszámoló és a feladatok újrafogalmazását. A fővárosiak emiatt a küldöttgyűlés újolagos összehívását javasolták áprilisra. Mind az azonban a beszámoló elfogadásával tárgyalanná vált.

Ezt követően a PSZ 2000. évi költségvetési, gazdálkodási irányelveiről és az 1998. évi mérlegbeszámolóról tárgyaltak a küldöttek a főtitkár előterjesztésében. A vita során, számos kérdés követően Menyhárt Sándor, Budapest és Benkő Gyula, Baramya megye küldötte szolt. A gyűlés a főtitkár előterjesztése és Benkő Gyula kiegészítő javaslata alapján 201 igen, 3 nem szavazattal, 7 tartózkodással felhatalmazta az országos vezetőséget, hogy tavaszi ülésén tárgyalja meg és fogadja el a sarokszámokkal kiegészített költségvetési irányelveket, valamint az 1999. évi gazdálkodásról szóló jelentést.

Borbáth Gábor főtitkár javaslatára a küldöttgyűlés 189 igen, 8 nem szavazattal, 14 tartózkodással úgy döntött, hogy az évi rendes küldöttgyűlések időpontja november legyen (2000-ben is), ahol az alapszabály szerint elfogadásra kerülhetnek a gazdálkodással összefüggő dokumentumok. A főtitkár további javaslatait:

- az OV fogadjon el egy hosszú távú vagyongazdálkodási koncepciót, amelyet a küldöttgyűlés hagy jóvá,
- kerüljön megerősítésre a XVI. kongresszus azon döntése, hogy az ágazati vagyonnak az 1991. évi XXVIII. törvény szerinti megosztása során a peren kívüli megegyezésre kell törekedni, a küldöttgyűlés 199 igen, 3 nem szavazattal, 9 tartózkodással elfogadta. A küldöttgyűlés ezt követően a PSZ alapszabályának néhány módosító javaslatát tárgyalta meg és fogadta el Árok Antal szervezetpolitikai titkár előterjesztésében. Végül a küldöttgyűlés a PSZ Országos Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyását, amelyet az országos vezetőség már 1998 decemberében elfogadott, novemberi ülésére halasztotta.

2. Területi szakszervezeti munkaértekezlet

A PSZ Titkársága március 2-án a Közép-Dunántúl regionális központjában, Székesfehérvárott találkozott a terület szakszervezeti vezetőivel. Az együttes ülés célja a kongresszusi program végrehajtásából következik: rendszerezetten áttekinteni és értékelni a PSZ szervezetét, működését, területi eredményeit és gondjait. Ezekre korábban csak országos szinten, globálisan került sor. Az adott területi PSZ-szervezetek intézőbizottsága (operatív tisztségviselői) és kongresszusi küldöttei a titkársággal közösen, tematikusan áttekintették a szakszervezeti tevékenység különböző területeit. Témakörök a következők voltak:

- a közoktatásban dolgozók bérhelyzetének, élet- és munkakörülményeinek területi jellemzői, gondjai;

- az érdekképviselés, az érdekegyeztetés helyzete, helyi és területi problémái;

- a PSZ szervezeti életének és működési feltételeinek területi jellemzői, problémái, gazdálkodása, pénzügyi helyzete;

- a tisztségviselő-képzés és az utánpótlás-nevelés, a tagszervezés területi tapasztalatai, módszerei.

3. Tárgyalások parlamenti képviselőkkel

Február 29-én a PSZ vezetői a FIDESZ frakció oktatási csoportjának tagjaival találkoztak. Áttekintették a közoktatás aktuális kérdéseit, mindenekelőtt a felzárkóztatásra vonatkozó ágazati tárgyalások helyzetét, valamint a SZEF és a kormány közszférára vonatkozó tárgyalásait. Egyetértésre jutottak az oktatási ágazat felzárkóztatására vonatkozó lépések kezdeményezésében, folyamatos figyelemmel kísérésében, a parlament oktatási bizottsága általi napirendre tűzésében

4. SZEF-kormány tárgyalások

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) és kormány közötti tárgyalások a szakszervezeti konföderáció 1999. decemberi javaslata alapján, a fődelegációk találkozását követően, 2000. február 21-én kezdődtek meg. A tárgyalások legfőbb célja a közszolgáltatásban dolgozók bérhelyzetének, életkörülményeinek javítása, felzárkóztatása, és középtávú megállapodás előkészítése.

A tárgyalások további szakasza szakértői szinten folyt. E célból két bizottság jött létre.

- A bérfelzárkóztatás, a bérrendszer, a finanszírozás, az érdekegyeztetés témakörében a szakszervezeti oldal vezetője Borbáth Gábor, a SZEF alelnöke, a PSZ főtitkára, a kormányzati oldal vezetője Herczog László, a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkára.

- A közszolgáltatás modernizációja, az államháztartási reform, az európai integrációval kapcsolatos feladatokat tárgyaló bizottság szakszervezeti koordinátora Michalkó Péter, a SZEF alelnöke, a Közfoglalkoztatási Szakszervezeti Szövetség elnöke. A PSZ-t Varga László titkár képviseli. A kormányzati oldal vezetője Fónagy János, a kancellária politikai államtitkára.

Az első találkozó "eredménye" a témakörök, a feladatok számbavétele és a tárgyalások ütemezése volt. A találkozót követően a SZEF átadta a bérpolitikai megállapodás irányaira vonatkozó javaslatát, amely szerint a középtávú megállapodás kiindulópontja, hogy a kormány 2000 júniusáig

- vizsgálja meg az infláció alakulását,
- mérje fel az adó- és járulékkerhek változásának keresetcsökkentő hatását,

- mérje fel a reálkereset-emelkedés teljesülését legalább alágazati szinten (a teljesülési garancia az ígért mértéktől legfeljebb 0,25%-on belül maradhat el), és keresetpótló intézkedéssel kompenzálja a reálkeresetek elmaradását.

A kompenzációs lépések forrásául költségvetési fedezet szükséges. Meg kell vizsgálni a GDP-növekedés alakulását, és a 4,5%-ot meghaladó mérték esetén a keresetnövelő intézkedésekről tárgyalni kell.

Szükséges a keresetek és az illetmények folyamatos figyelése szektoronként ágazati és alágazati bontásban. A közszféra munkavállalói esetében a középtávra vonatkozó tárgyalások kiindulópontját egy minden évben automatikusan teljesülő indulófeltétel szabja meg. A közszféra minden foglalkozási csoportjára érvényes keresetnövekedési minimumot a tervezett infláció mértéke, az adó- és járulékhátasok együttes keresetmódosító hatásának kiegyenlítése és a versenyszférától való keresetelmaradás mértéke, valamint a tervezett GDP-növekedés 50%-a adja.

Ez az automatizmus egészül ki a felzárkóztatás évenkénti minimális 5-8%-os mértékével. Az automatizmust és a felzárkóztatási minimum fedezetét a költségvetés létszámcsökkenés nélkül garantálja.

A NYÍLT KONFRONTÁCIÓ AZ EGYETLEN MEGOLDÁS?*

Aki csak a szenzációkedvelő médiából tájékozódik a hazai munkaügyi kapcsolatokról, könnyen azt hiheti, hogy a munkaadók és munkavállalók viszonyát csak az éles szembenállás, a megegyezést eleve elkerülő konfrontáció jellemzi. Egy más tartalmú és stílusú párbeszéd esélyeiről beszélgettünk Árok Antallal, a Pedagógusok Szakszervezete titkárával, aki szerint a hazai szociális párbeszéd, érdekegyeztetés gyakorlata ma még messze elmarad nemcsak az optimális szinttől, hanem helyenként és időszakonként a lehetséges minimumtól is..

- Ön szerint mi az oka a társadalmi partnerek közötti eldurvult hangnemenek?

- Sokan úgy vélekednek, hogy kevés önbizalommal, felkészültséggel rendelkező és a túlzott magabiztossággal bíró emberek, csoportok egyaránt szívesen élnek a konfrontáció eszközével. Ebben látják a pozíció, a tekintély megszerzésének, megtartásának lehetőségét. Olykor úgy látszik, mintha ez a politikai marketing leghatékonyabb eszköze lenne. Egyre inkább így lehet a szenzációra éhes médiában való folyamatos szereplést biztosítani. Természetesen a társadalmi, a szociális párbeszédre, a szakszervezeti mozgalomra is hatást gyakorol mindez. Ám az érdekegyeztetés strukturális és működési zavarai, a kollektív alku hazai rutinhiánya is közrejátszik a konfliktusgerjesztésben, a gyakran szofisztikus perlekedésben. Az érdekegyeztetés hiányosságai, jelenleg is tökéletlen működése egyáltalán nem csillapította, sőt fokozta a hullámverést.

- A közszolgálatban, oktatásban van esélye annak, hogy sikeres legyen a problémák közös megoldására törekvő szemlélet?

- A közoktatás területére, az iskolák

működőképességére, a pedagógusok bérére, élet- és munkakörülményeire vonatkozó döntések egyrészt a parlamentben és kormányzati szinten, másrészt az intézményfenntartó önkormányzatokban születnek. A tulajdonképpeni "munkáltatónak", az intézmény vezetőjének már nem sok mozgástere marad. Ezért - szeretjük, nem szeretjük - a pedagógusok érdekvédelme nem munkáltatói, hanem fenntartói (önkormányzati) és ágazati, országos szinten dől el. Kínálkozik tehát a lehetőség, hogy a döcögő érdekegyeztetés helyett az önkormányzati, illetve az országgyűlési képviselőkkel való lobbizás útján befolyásoljuk a döntéseket. Ezzel a módszerrel időszakonként és helyenként élnek is szakszervezetünk tisztségviselői. A PSZ Titkársága például rendszeresen találkozik a parlament két legnagyobb frakciójának (FIDESZ, MSZP) oktatási csoportjával. Ennek érdekvédelmi hozadéka nem lebecsülendő, ám ezzel a még oly tökéletlen érdekegyeztetési rendszert sem lehet helyettesíteni. A szociális párbeszédnek ugyanis nem politikai kapcsolatok alapján, hanem érdekvédelmi, szakmai alapon kell működnie. Mi azt valljuk, hogy az érdekegyeztetés minden szereplőjének reális elemzésre épülő, szakmailag megalapozott érvekkel kell meggyőzni egymást. A média ugyan jobb vevő a demagógiára, erre azonban valódi esélyteremtő programot nem lehet építeni.

- A közoktatás területén bőven találunk megoldandó feladatokat. Me-

lyek a Pedagógusok Szakszervezete tervei a jelenlegi periódusban?

- A közoktatást az elmúlt évtizedben sok negatív hatás érte, amelyek közül csak néhányat sorolok: tartós demográfiai hullámvölgy; rossz finanszírozási rendszer; szakmai szempontokat nélkülöző, fiskális szemléletű leépítések; alacsony bérszínvonal; rosszabbodó élet- és munkakörülmények; választási ciklusonként ártírt közoktatási törvény. Természetes tehát, hogy szakszervezetünknek számtalan tennivalója van. A sok közül egyet emelek ki, ez pedig a felzárkóztatás programja. A közoktatásban sohasem volt hiány látványos szakmai elképzelésekben, ám mögülük - elsősorban finanszírozási gondok miatt - mindig hiányzott a feltételrendszer. Véleményünk szerint jelenleg sem képzelhető el az oktatásügy minőségi fejlesztése, bajainak orvoslása ún. felzárkóztató program megvalósítása nélkül. Megunva azt, hogy ilyet a kormányzat nem vagy csak nehézkesen készíti, a tanév elején megalapozott számításokon alapuló felzárkóztató programjavaslatot adtunk át az oktatási miniszternek, amelynek megvalósításáról biztató tárgyalások folynak. E munkának a neheze (a kormányzat egészének, különösen a pénzügyi tárcának a meggyőzése) azonban még hátra van. Azért is, mert amíg az ágazati érdekegyeztetés harmonikusan, modellértékűen működik, mindez nem mondható el a közszféra, az országos szint egészére.

* Az interjú a Munkaügyi Szemle idei februári számában jelent meg. A téma időszzerűsége okán - a kiadó hozzájárulásával - lapunkban is közöljük.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Tehát szinte mozgalmi parancsként szól mindegyiküknek: "Olvasd és add tovább, illetve hívd fel a figyelmet rá! A fontosabbnak, érdekesnek ítélt anyagokat másold le, és helyezd el a tanári hirdetőtábláján."

Természetesen a Pedagógusok Lapjához előfizetéssel is hozzá lehet jutni. Ebben az esetben közvetlenül az előfizető címére postázzuk.

Az évi előfizetési ár 2000 januárjától 3.000 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, fél oldalas 40.000, negyed oldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 30 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel.

IRÁNY AZ EURÓPAI UNIÓ

"Európát egyesíteni kell, és nemcsak együttműködés által, hanem az európai nemzetek szuverenitásának egyfajta központi unióra való önkéntes átruházása által, egy olyan unióra, amelynek hatalma van vámtarifákat mérsékelni, nagyobb európai piacot teremteni és a nacionalizmus feléledését megakadályozni."

(Jean Monnet, 1944)

"A tanulmány megjelentetése a Külügyminisztérium támogatásával történt."

PSZ

A MEGOLDÁS

Az Európai Unió pillérei

Az EU "épületét" egyre gyakrabban hasonlítják a klasszikus építészet szerkezetileg és formailag egyaránt tökéletes oszlopos görög templomaihoz. Az utalás egyre inkább összhangban van az Európai Unió értékrendjével, jövőképével, s természetesen kapcsolódik öreg kontinensünk nevének eredetéhez. (Földrészünk elnevezése, Európa - a Föniciától nyugatra elterülő világ - görög közvetítéssel vált általánosan használatossá.) A hasonlat egyúttal szimbolizálja azt is, hogy az ókori Görögország Európa bölcsője, a klasszikus kultúra pedig mai és jövőbeni értékeink mércéje.

Az EU épülete természetesen még nem kész mű. Mind formájában, mind tartalmában, mind terjedelmében "félkész", de működőképes alkotás. Tökéletesítésén, bővítésén egyaránt dolgoznak. Három fő pillére sem egyszerre és azonos mértékben épült ki.

Az EU múltját tanulmányozva megismerhettük, hogy legelőször a gazdasági tartóoszlop építését kezdték el (Európai Közösség, Európai Szén- és Acélközösség, Európai Atomenergia Közösség). A hárompilléres modellt tulajdonképpen az Európai Unióról szóló Maastrichti Szerződés (1992. február 7.) teremtette meg. Ez a megállapodás további két pillért, politikai funkciókat is adott az uniónak.

Az *első pillér*, amelyet a közösségi politika alkot, a Gazdasági és Monetáris Unió tartalmát jelöli meg, beleértve az egységes pénznem, az euró létrehozását is. Ide soroljuk továbbá a korábban kialakított kereskedelmi, agrár- és strukturális politikát, valamint az újabban alkotott uniós állampolgársági ügykört, a humánszféra (oktatás, kultúra, egészségügy) területét, a szociálpolitikát, a kutatást, a környezetvédelmet és a transzeurópai hálózatokat (közlekedés, telekommunikáció, energiaellátás) is.

A *második pillérként* közös kül- és biztonságpolitikát hoznak létre, amely képes az európai térség magas színvonalú védelmére. Ebbe beletartozik az unió érdekeinek, közös értékeinek, függetlenségének megóvása, a tagállamok biztonsága, a béke megőrzése, a nem-

zetközi együttműködés és biztonság elősegítése éppúgy, mint a demokrácia és a jogállamiság fejlesztése és megszilárdítása, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása.

A *harmadik pillér* pedig a bel- és igazságügyi együttműködés intézményesítése a kormányközi kapcsolatrendszer, az igazságszolgáltatást és belügyeket érintő kérdésekben: bevándorlás-menekültpolitika, a külső határok ellenőrzése, az unión belül a mozgás szabadságának biztosítása (Schengeni Egyezmény fokozatos hatályba lépése 1995-től), rendőrségi, bírósági, közigazgatási együttműködés a terrorizmus, a csempészet, a szervezett bűnözés, a kábítószerkereskedelem megakadályozásában.

Az EU jogalkotási alapelvei

Az Európai Uniót létrehozó szerződések, a közösség alkotmányának tekinthető ún. elsődleges jogok nem adnak általános cselekvési szabadságot, hanem csak "behatárolt egyes eseti felhatalmazásokat" biztosítanak a testületeknek a szerződésekben leírt hatáskörök szerint. Ez általános alapelve az EU-nak. A jogalkotás további alapelvei pedig a következők:

A *harmonizáció elve*. A nemzeti jogi előírások egymáshoz való közelítése, illetve hatásukat tekintve azonos eredményt biztosító keretfeltételek megvalósítása, a jogharmonizáció az EU-tagság nélkülözhetetlen feltétele. Leggyakoribb formája a minimális követelmények harmonizációja. Ennek megfelelően a tagállamoknak el kell érniük a minimális szintet. (Szigorúbb előírások a tagállamon belül megtarthatók.) Ugyanez az elv érvényes a szabványok harmonizációjára is.

A *szubszidiaritás elve* szerint (lat. subsidium = segítség, támogatás szóból) az EU csak olyan intézkedéseket hozhat saját hatáskörében, amelyeket közösségi szinten hatásosabban meg lehet valósítani, mint a tagállamok szintjén. A közösségi szintű

jogalkotás célszerűségét minden esetben meg kell indokolni. A szubszidiaritás elve nem csökkenti a közösség hatáskörét, de ez alapján indokolt annak tagállami (vagy még alsóbb) szintre való átadása. Tehát ennek az elvnek az alkalmazása nem a közösség illetékessége, hanem a hatáskör gyakorlása szempontjából irányadó.

A *rugalmasság (flexibilitás) elvét* az Amszterdami Szerződés lényeges újdonságként fogadta el, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok egy csoportja (nem teljes köre, de többsége) magasabb szintű együttműködést alakítson ki valamely kérdésben. A rugalmasság elve azon alapul, hogy a közösségi akcióban nem vesz részt mindig az összes tagállam. A tagállamok egy része a közösségen belül szorosabb együttműködést is folytathat. Mind ezt az EU intézményi és jogi keretein belül tehetik meg. Ennek alapvető kritériuma azonban az, hogy nem csorbulhatnak a közösségi vívmányok, a tagállamok jogai, kötelességei vagy érdekei. Ilyen elvi felhatalmazást minősített többséggel hagynak jóvá, azonban bármely tagállam élhet vétőjogával is.

A közösségi jog rendszere, a nemzeti joghoz való viszonya

Az EU-ban alkalmazott közösségi jogok elsősorban

- a tagállamok egymás közötti;
- a közösség és tagállamai, illetve állampolgárai;
- a tagállamok és saját állampolgáraik, illetve más tagállamok állampolgárai;
- a közösség és harmadik államok, illetve állampolgáraik közötti jogi kapcsolatokat szabályozzák. Elviekben a közösségi jog csak a tagállamok felségterületén érvényes. Amennyiben azonban bizonyos magatartás közvetlenül hat a belső piacra, akkor az ún. *hatáselvet* alkalmazzák. A közösségi jogi előírások ekkor olyan természetes és jogi személyekre is vonatkoznak, akik, illetve amelyek nem az EU tagállamaiban telepedtek le. Pl. a belső piacra kedvezőtlen hatást gyakorló versenytorzító tényező esetén.

A közösségi jog jogi forrásainak hierarchikus sorrendje:

- elsődleges jogok: az alapító szerződések (ezek számos módosítása is), belépési szerződések;
- általános jogi alapelvek: a tagállamok alkotmányos hagyományaiban fellelhető közös jogi alapelvek (bizalmi elv, alapjogok védelme, jogbiztonság stb.);
- nemzetközi egyezmények;
- másodlagos jogok: származtatott jogi eszközök (irányelv, rendelet, döntés, ajánlás, állásfoglalás stb.), amelyeket az EU különböző szervei alkotnak;
- a tagállamok közötti egyezmények.

A felsorolt jogforrások közül az elsődleges és a másodlagos jogok tekinthetők igazán az EU saját joganyagának. Az elsődleges jogok értelemszerűen általános érvényűek.

A másodlagos jogok közül:

- a rendelet minden tagországra közvetlenül hatályos, általánosan kötelező, nem kell az egyes országoknak értelmezni vagy adaptálni. (Az államon belül törvényeknek felelnek meg.);
- az irányelv mint elérendő cél minden tagállamra kötelező, de a teljesítés módját (a végrehajtás formáját és eszközeit) min-

den tagország saját jogrendszerén belül szabályozza (kötelező beilleszteni a nemzeti jogi keretbe);

- a határozat (döntés) csak a címzett tagállamokra (jogi, illetve természetes személyekre) kötelező, közvetlenül hatályos;
- az ajánlás nem kötelező, de a döntéseknél általában figyelembe veszik;
- az állásfoglalás nem kötelező, iránymutatásként alkalmazott jogi eszköz;
- közös álláspont (nagy jelentőségű kül- és biztonságpolitikai kérdésekben);
- közös akciók, közös érdekek (szervezett együttműködések);

A közösségi jog és a nemzeti jogrendszerek egyszerre érvényesek az EU tagállamaiban. Kapcsolódásuknak számos változata létezik. A legközvetlenebb formája a közösségi jog és a nemzeti jog összefonódása. Ez mindkét jogrendszer felől keletkezhet, azaz a közösségi jogot beillesztik a tagállamok jogrendjébe, illetve a közösségi jogokat kiegészítik a tagállamok jogszabályaival. A jogrendszerek között természetesen konfliktusok is adódhatnak. Ezek részben a pontatlan vagy késlekedő jogharmonizációval, a közösségi jognak a nemzeti jogrendbe való beillesztés hiányosságaival függenek össze. Amennyiben ilyenek az Európai Bizottság tudomására jutnak (akár állampolgári panaszok útján is), akkor az figyelmeztetéssel él és végső esetben az EU Tanácsában felszólíthatja a mulasztó tagállamot. Végső soron az Európai Bíróság szerződésszegési eljárást kezdeményezhet, amennyiben a felszólításnak nem tesz eleget a tagállam.

Az e területen megfogalmazott alapelvek:

- a közösségi jog elsőbbsége a nemzeti jogrenddel szemben (ha ugyanazon jogviszonyokat szabályoznak);
- az EU másodlagos jogának kötelező érvénye;
- a közösségi jog közvetlen hatálya, alkalmazhatósága (az EU minden állampolgára közvetlenül hivatkozhat nemzeti bírósága előtt a megfelelő közösségi jogi rendeletre).

Az EU nyelvi szabályozása

Az EU 15 tagállama 11 ún. államnyelvet használ (francia, német és a flamand nyelv több országban is hivatalos nyelv), s mind a tizenegy a közösség egyenjogú, egyenrangú, hivatalos és munkanyelve. (Írország nem igényelte, hogy az ír nyelv is hivatalos integrációs nyelv legyen. Ennek oka, hogy az ír nyelvet már az anyaországban is alig használják!) Az EU szerződesei tehát minden hivatalos nyelven "eredeti" szövegek. A jogi előírásoknak is valamennyi tagország hivatalos nyelvén meg kell jelennie. A tagállamok és azok polgárai az általuk választott hivatalos nyelven fordulhatnak az EU szerveihez, és azok ezen a nyelven kötelesek válaszolni nekik. Az EU általános érvényű dokumentumai, hivatalos lapja is valamennyi nyelven megjelennek. Ezek a nyelvi előírások természetesen az Európai Bíróság eljárásaira, érintkezéseire is érvényesek. A nyelvi egyenjogúság tehát az EU egyik alapvető joga.

Az EU hivatalos nyelveinek egyenrangúsága a gyakorlatban azonban másképp alakul. A mindennapi kommunikációban a francia és az angol nyelv vált az első számú munkanyelvvé. A levelezés általában ezen a két nyelven folyik, a munkaanyagok szintén csak franciául és angolul állnak rendelkezésre, s a szakértői megbeszélések is e két nyelven folynak. Mindennek technikai okai is vannak, hiszen a 11 hivatalos nyelv miatt összesen 110 nyelvi irányban kellene biztosítani a fordítást és a tolmácsolást. A probléma a bővítéssel tovább fokozódik. Négy új tagállam csatlakozásával pl. 15-re emelkedik a hivatalos nyelvek száma, s ez esetben már 210 fordítási, illetve tolmácsolási iránnyal kellene számolni. Ez megoldhatatlanul nagy, idő-, munka- és költség-

igénnyel jár. Nincs tehát más út, mint az EU állampolgárainak, munkavállalóinak, hivatalnokainak különösen legalább egy idegen nyelven is meg kell tanulniuk és ez - akár szeretjük, akár nem - az angol vagy a francia. (Egyébként a globális kommunikáció is ebbe az irányba hat!) Ha jó esélyt akarunk magunknak teremteni, netán Brüsszelben vagy valahol máshol EU-hivatalban szeretnénk dolgozni, nélkülözhetetlen munkaeszközünk lesz az idegen nyelv. Ha jól használjuk, talán nem megy anyanyelvünk rovására!

Az integrációs folyamat e téren is számos hazai teendőt ad. Melyek a legfontosabbak?

- Az EU sok ezer oldalas joganyagának magyarra fordítása. A fogalmak sajátosságai miatt külön EU-magyar szótár kidolgozására is szükség van.

- A hazai idegennyelv-oktatás (különösen az iskolarendszerű) színvonalát, eredményességét jelentősen növelni kell. Ehhez a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket is meg kell teremteni.

- A közoktatásból kikerülők többsége középfokú szinten használni tudja a tanult idegen nyelvet. Megfelelő létszámú magyar EU-értelmesítő magas fokú (szakmai és nyelvi) kiképzése, továbbá a fordító- és tolmácsolásben részt vevők körének bővítése szükséges.

Finn rokonaink példamutatóan megoldották ezeket a feladatokat. Náluk rövid idő alatt általánossá vált, anyanyelvük gondos ápolása mellett, egy világnyelv (elsősorban az angol) ismerete.

MI A TEENDŐ az állampolgári jogok országgyűlési biztosa válaszában ismeretében?

Lapunk idei februári számában a 7. oldalon közzétettük azt a levelet, melyben főtitkáruk azért fordult törvényességi panasszal az állampolgári jogok országgyűlési biztosa felé, mert a fenntartó önkormányzatok az államháztartási törvényre hivatkozva, elfogadott költségvetés hiányában csak jelentős késedelemmel fizetik ki a központosított emelt közalkalmazotti illetményeket. Borbáth Gábor arra kérte az ombudsmant, törvényességi szempontból vizsgálja felül és a szükséges intézkedéseket tegye meg a fenntartói álláspontot illetően.

Az alább közölt válaszlevélből egyértelműen kitűnik, hogy az ombudsman a hivatkozott jogszabályok rendelkezéseit tekintve nem állapított meg alkotmányellenességet. Ugyanakkor a levél egyértelmű abban a kérdésben, hogy a késedelmes illetménykifizetések miatt munkaiügyi jogvitának van helye.

Minderre figyelemmel felhívjuk szakszervezeti tisztségviselőinket, szakszervezeti tagjainkat, hogy forduljanak az illetékes munkaügyi bírósághoz. A szakszervezeti tagok jogi képviselét természetesen - kérésük esetén - ellátjuk.

AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK VÁLASZLEVELE

Tisztelt Főtitkár Úr!

A Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi XXV. törvény 73. §-a szerint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 1. és 2. mellékletében foglalt garantált illetmények első fizetési fokozat szerinti összege, valamint a fizetési fokozatokhoz tartozó legkisebb szorzószámok 2000. január 1-től módosultak. Ennek következtében a Kjt. hatálya alá tartozó szervekkel közalkalmazotti jogviszonyban állók illetményét ettől az időponttól kezdődően a garantált mértékéig fel kell emelni.

Az alkotmányos elven nyugvó Kjt. illetmények emelésére vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása azonban valamennyi állami szervnél a költségvetési tervek január 1. utáni jóváhagyása miatt késedelmesen kerül folyósításra.

Ennek következtében sérül a Munka törvénykönyve 155. § (3) bekezdésében foglalt azon rendelkezés, hogy a jogosan járó munkabért - a közalkalmazottak tekintetében az illetményt - a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig ki kell fizetni. A kérdéses ügyben ennek február 10-én kellett volna megtörténnie. Amennyiben ez nem történt meg, akkor a közalkalmazott az Mt. 199. §-ában foglaltak szerint az elmaradt illetmény iránti igényét bírósági eljárás keretében érvényesítheti az Mt. 159. §-a szerint késedelmi kamattal.

Tekintve, hogy az illetmény késedelmes folyósítása több ezer pedagógust érint, ezért az egyéni sérelmek orvoslása helyett olyan megoldást javasolt Főtitkár Úr, amellyel a fennálló jogvita bírósági

eljárás nélkül is rendezhető. Ezt pedig az állampolgári jogok országgyűlési biztosa vizsgálata alapján történő intézkedésben látja megvalósíthatónak.

Miután a kérdéses ügyben intézkedésemet kérte, előljáróban hatáskörömről tájékoztatom.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa 1993. évi LIX. törvény (Obtv.) határozza meg az országgyűlési biztos eljárási jogosultságát. E törvény 16. § (1) bekezdése így fogalmaz: Az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság, illetve közszolgáltatást végző szerv eljárása, ennek során hozott határozata, illetőleg a hatóság intézkedésének elmulasztása következtében alkotmányos jogaival összefüggésben sérelem érte vagy ennek közvetlen veszélye áll fenn, feltéve, hogy a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A tárgyalt esetben azonban nem egy hatósági jogkörbe tartozó jogvitáról van szó, hanem a munkavállaló és a munkáltató, valamint a munkáltató és az érdekképviselői szerv, vagyis a szakszervezet között keletkezett jogvitáról, így abban az országgyűlési biztos nem intézkedhet. Ezzel szemben az érdekvérvényesítéshez - szemben az országgyűlési biztossal - a szakszervezetek a Munka törvénykönyvében széles körű jogosítványokkal rendelkeznek, melyek alkalmazása során megoldódhat az egyéni, illetve a kollektívát érintő jogvita.

Ezért a várt intézkedésem elmaradása miatt kérem szíves megértését és tájékoztatásom elfogadását.

Budapest, 2000. 02. 21.

Üdvözlettel:
Gönczöl Katalin

A nagyszámú munkaügyi perek megelőzhetőek lennének akkor, ha az önkormányzatok élnének bizonyos, az államháztartásról szóló törvényben biztosított jogokkal. A Bács-Kiskun Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője egy hozzá írott beadványra adott válaszában erre a lehetőségre rá is mutatott.

Az irányadó jogszabályi rendelkezések helyes értelmezésével a következő jogi helyzet állapítható meg:

1. Az államháztartásról szóló, többször módosított 1992. évi XXXVIII. tv. 65. §-a alapján az önkormányzat költségvetését rendeletben állapítja meg. Az Áht. 69. §-a alapján a költségvetési rendelet többek között költségvetési szervként tartalmazza a személyi kiadásokat, létszámkeretet stb.

Az Áht. 77. §-a alapján ha a testület a naptári év kezdetéig nem alkotja meg a költségvetési rendeletet és az átmeneti gazdálkodásról sem a alkotott rendeletet, akkor a polgármester jogosult a bevételek beszedésére és az előző évi kiadási előirányzatokon belül a kiadások arányos teljesítésére.

2. Az önkormányzati törvény (Ötv.) 90. § (1) bek. alapján az önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, szabályszerűségéért a polgármester felel.

Az 1999. évi XX. törvény 140. § (1) bek. tartalmazza a jegyző gazdálkodási feladat- és hatáskörét. Ez tartalmazza többek között a költségvetési rendelet, az átmeneti gazdálkodási rendelet előkészítésének feladatait.

3. A Kjt. 4. § (5) bek. alapján az önkormányzat döntése előtt véleményeztetni a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli rendszer pénzügyi fedezetét szolgáló költségvetés, valamint a közalkalmazottak nagyobb csoportját érintő intézkedés tervezetét.

A hivatkozott jogszabályok figyelembevételével a közalkalmazottak a törvény szerinti illetményre jogosulttá váltak 2000. január 1-jétől, illetve március 1-jétől, amelynek kifizetése első ízben február 10-ig, illetve április 10-ig esedékes.

Az önkormányzatok költségvetést csak a tárgyévben tudnak készíteni, figyelemmel az Áht. 71. § rendelkezésére. Lehetőségük van viszont arra - de ez nem kötelezettség -, hogy az átmeneti gazdálkodásról rendeletet alkossanak. Ebben megoldható az a részben látszólagos ellentmondás, hogy a munkaügyi szabályok szerint már a költségvetési rendelet megalkotása előtt esedékes a magasabb illetmény, míg a költségvetési rendelet hiányában az intézmények az előző évi kiadási előirányzatokon belül gazdálkodhatnak.

Erősen kifogásolható, ha az intézményvezetők hatáskörébe tartozó munkáltatói döntésekkel kapcsolatosan az önkormányzat részéről nem a jogszabályban arra jogosultak adnak ki intézkedéseket.

Önkormányzati döntést az Ötv. alapján a testület, bizottság, polgármester, részönkormányzat, kisebbségi önkormányzat, társulás és a helyi népszavazás hozhat. A fenti körbe nem tartozik még a jegyző sem.

Az 1999. évi XX. törvény 140. § (1) bekezdés e) pontja alapján viszont a jegyző a költségvetési szervek pénzügyi-gazdasági ellenőrzését látja el, és e körben nem vonható kétségbe a szabályszerű gazdálkodás érdekében való figyelemfelhívás joga. Ez azonban nem jelentheti utasítást. A közalkalmazottak munkáltatója az intézmény, jogviszonyban azzal állnak, végső soron a munkajogi követeléssel is vele szemben léphetnek fel.

Az elmondottakra figyelemmel felhívjuk az önkormányzati érdekegyeztetésben részvételre jogosult szakszervezeti tisztségviselőinket, szorgalmazzák az átmeneti gazdálkodási rendeletek megalkotását, mert ezzel feloldhatóak az illetményfizetési ellentmondások, és megelőzhetőek a munkaügyi perek.

Végül tájékoztatjuk olvasóinkat arról is, hogy Borbáth Gábor főtitkár dr. Kara Pálhoz, a BM közigazgatási államtitkárához hasonló tartalmú levelet írt. Dr. Kara Pál úr válaszárol tájékoztatást adunk.

dr. Selmeciné dr. Csordás Mária jogtanácsos

Konstruktív párbeszéd - jobb esély a megállapodásra

A közoktatás területén a legfontosabb ügyek országosan (a parlamentben és a kormányzat-OM szintjén), valamint helyben (az intézményfenntartás szintjén) dőlnek el. Különösen így van ez a finanszírozással összefüggő kérdésekben. A helyi érdekegyeztetésnek tehát jelentős szerepe lehet a közoktatás kondícióinak javításában, a nevelési-oktatási intézményekben dolgozók életkörülményeinek alakításában, közérzetük formálásában. Lapunkban gyakran a konfliktusokról, helyi perlekedésekről adtunk hírt. Ezúttal egy pozitív példát kívánunk bemutatni. A Mór városi érdekegyeztetés eredménye többéves folyamat egyik állomása (nem az első és reményeink szerint nem is a végállomása). Szívesen adunk helyet a jó folytatásnak is. (A szerk.)

Mór Város Önkormányzatának 25/2000. (II. 16.) Kt. határozata a VÉT-egyeztetésre benyújtott munkavállalói javaslatok ügyében

Mór Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati költségvetésben szükséges pénzügyi fedezetbiztosítás szempontjából - megvizsgálta és elbírált a Városi Érdekegyeztető Tanács (VÉT) elé beterjesztett munkavállalói javaslatokat, mely alapján:

1. jóváhagyólag megerősíti a VÉT-egyeztetés keretében létrejött alábbi megállapodásokat vállalva, hogy az önkormányzat költségvetéséből

a) a móri intézményeknél folyamatos közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött 15, 20, 25, 30, 35, 40 éves szolgálati idő - kollektív szerződésen alapuló - elismeréséhez 2000. évtől az egyházi és megyei működtetésű móri intézmények részére is pénzügyi fedezetet biztosít, szolgálati évenként és érintett személyenként 1.000 Ft összegben;

b) a helyi önkormányzati közalkalmazottak és köztisztviselők önkéntes nyugdíjpénztári tagságához 2000. március 1-jétől személyenként havi 2.000 Ft összegű támogatást nyújt;

c) összvárosi szinten a helyi önkormányzati intézmények részére 2000. évben a tárgyév június 1-jétől

- munkatársi és főmunkatársi cím adományozásához 1-1 fő,
- tanácsosi és főtanácsosi cím adományozásához 2-2 fő

kiemelkedő munkájának elismerésére biztosít pénzügyi fedezetet azzal, hogy a fenti keretszám intézmények közötti elosztását - az intézményvezetők javaslata alapján - a művelődés, közoktatási, médiaügyi, egészségügyi és szociális bizottság együttesen végzi, és a leosztott keretszám figyelembevételével a címadományozásról az intézményvezető dönt, az átadásra pedig az ágazat saját ünnepén kerülhet sor;

d) 2000. évtől kezdődően fedezetet biztosít azon önkormányzati intézmények közalkalmazottainak munkaköppennyel való ellátására is, amelyek esetében azt jogszabály nem teszi kötelezővé;

e) a határozatlan időre kinevezett polgármesteri hivatali

köztisztviselők részére - a munkaruha- és védőruha-ellátásban részesülőket kivéve - 2000. évtől személyenként az illetményalap 100%-ának megfelelő összegű ruházati költségtérítést biztosít azzal a kikötéssel, hogy a térítés szja-vonzata a dolgozót terheli;

f) 2000. évre a munkáltatói lakástámogatás pénzügyi forrását képező lakástámogatási alapot megszünteti azzal, hogy a korábbi támogatások visszafizetéséből befolyó pénzeszszegek az önkormányzat költségvetési számlájára kerülnek át.

2. a VÉT-egyeztetésre benyújtott munkavállalói javaslatokból - az 1. pontban foglaltakon túlmenően - elfogadja a költségvetésben tervezett alábbi igényeket is, vállalva

a) a helyi önkormányzati közalkalmazottak és köztisztviselők vonatkozásában egységesen 8,25%-os egyéni bérémelelést;

b) a helyi önkormányzati közalkalmazottak és köztisztviselők tekintetében az illetmények lakossági folyószámlára utalásából adódó többletköltség megtérítésére személyenként évi 2.000 Ft;

c) az egészségügyi ágazat vonatkozásában

c1) munkaruha-juttatásra 270.000 Ft,

c2) a 13. havi illetmény kifizetésére 15.902.800 Ft,

c3) gyermekorvosi ügyeletben közreműködő asszisztensek ügyeleti díjának szintrehozására 564.000 Ft pénzügyi fedezetének az önkormányzat 2000. évi költségvetésében való biztosítását.

3. a VÉT elé beterjesztett javaslatok közül nem fogadta el az előző 1-2. pontban fel nem soroltakat, így azok vonatkozásában az önkormányzat 2000. évi költségvetésében fedezetet sem biztosít.

Schmidt Ferenc
polgármester

Dr. Aspermayer Ágnes
jegyző

* * *

Éreztem, s az országos küldöttértekezlet után már tudom, hogy a móri költségvetési tárgyalások példaértékű megállapodással zárultak. Ki kell emelni a munkáltatói oldal korrektségét és a munkavállalói oldal szó szerint igazi egységét.

Nem az volt a lényeg, hogy mit nem lehet tenni, hanem az, hogy a törvényesség keretein belül melyek azok a lényeges anyagi, erkölcsi és gesztusjellegű, de anyagi vonzattal rendelkező témák, amelyeket helyben kell megoldani.

Nagyon jóleső érzés, hogy nem tettünk különbséget a különböző fenntartású intézmények között, egyikek voltunk mint közalkalmazottak, egyikek mint munkavállalók, és ehhez kellett a másik fél szándéka, hogy így legyen, hogy így is lehet.

Mór, 2000. február 26.

Udvardy Béla,
a munkavállalói oldal szóvivője,
a PSZ Mór városi titkára

"A beszéd tudatos és célszerű használata - az érthető beszéd" címmel 30 órás, akkreditált pedagógus-továbbképzési programot hirdet a *Hangár Hangművészeti és Beszédoktató Műhely*. A tanfolyam időtartama: 6 x 5 óra; vagy 6 egymást követő héten át - heti egy alkalommal, vagy 3 egymást követő rövid hétvégén - bentlakással, ellátással. Időpontja: várhatóan 2000 júliusától.

Érdeklődni a következő címen lehet: 1074 Budapest, Dohány u. 57. Tel/fax: (1) 215-3968, 351-3714.

ÉRDEKEGYEZTETÉS ÉS KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS

1. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 1996. április 27-től hatályos 4. §-a kimondja, hogy az önkormányzatok a munkaügyi kapcsolatokat és a közalkalmazottakat érintő területi és települési jelentőségű kérdésekben, az érintett megfelelő szintű szakszervezetekkel önkormányzati **érdekegyeztető tanácsban** kötelesek egyeztetni. Az érdekegyeztető tanácsok létrehozása és működtetése, továbbá személyi, tárgyi és anyagi feltételeinek biztosítása az önkormányzatok kötelessége. Az önkormányzatok az érintett megfelelő szintű reprezentatív szakszervezetekkel - döntésük tervezetének a döntést **legalább 15 nappal** megelőző megküldésével - **véleményeztetni kötelesek** a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli rendszer pénzügyi fedezetéről szolgáló költségvetés és a közalkalmazottak **nagyobb csoportját** érintő intézkedéseik tervezetét.

A helyi érdekegyeztetésben, a helyi viszonyoktól függően, nagyobb munkavállalói csoportot érintenek pl. azok a fenntartói intézkedések, amelyek az önkormányzati fenntartású 1. bölcsőde, 2. óvoda, 3. általános iskola, 4. középiskola, 5. kollégium, 6. pedagógiai szakszolgálat, 7. szociális, egészségügyi, gyermek- és ifjúságvédelmi, 8. művészeti, közművelődési és 9. egyéb intézménytípusokban foglalkoztatott munkavállalók - intézménytípusonként külön-külön számítottan - legalább 25%-át vagy legalább 50 főt, vagy bármely intézmény egészét, vagy bármely intézménytípus egészét, vagy bármely intézménytípusban azonos munkakörben foglalkoztatott munkavállalókat érintik.

A Kjt. 4. §-ában foglalt jogokban közös, hogy e jogokat **az adott szinten** (pl. településen) **reprezentatív, azaz megfelelő támogatottsággal rendelkező szakszervezetek gyakorolhatják**. A helyi érdekegyeztetésben részt vevő szakszervezetek jelöltjeinek, a KT-választásokon el kellett érniük az adott körben érvényesen leadott szavazatok legalább 10%-át. A nem reprezentatív szakszervezetek a fenti jogokat csak a partner önkormányzat pozitív hozzáállása esetén gyakorolhatják. Az önkormányzati érdekegyeztetés konkrét tárgykörét a 217/1998. (XII. 30.) korm. rendelet 167. § b) pontjával, 1999. január 1-től hatályon kívül helyezett 156/1995. (XII. 26.) kormányrendelet 17., 18., 24. és 43. §-ai tartalmazzák. A hatályon kívül helyezett rendelet szabályai gondolatébresztőként ma is használhatóak. A jogszabály kötelező érdekegyeztetési tárgykörként tartalmazza a helyi önkormányzat költségvetési koncepcióját, az önkormányzat költségvetési rendeletének tervezetét, az önkormányzat költségvetési rendelete módosításának tervezetét, az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek költségvetését és módosítását, az önkormányzat fenntartásában lévő költségvetési szervek pénzmaradványának, illetve annak személyi juttatásokból származó részének felosztását.

2. A Kjt. 9. §-a kimondja, hogy **a munkáltatónál azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni**, amelynek jelöltjei a KT-választásokon megszerezték az érvényesen leadott szavazatok **legalább 10%-át**, vagy amely munkahelyi szervének

az azonos foglalkozási csoporthoz vagy szakmához [lásd a 138/1992. (X. 8.) korm. rendelet 1. sz. mellékletét] tartozó közalkalmazottaknak legalább kétharmada tagja.

Ezzel összefüggésben az Mt. 29. §-a kimondja, hogy a munkáltatónál csak a reprezentatív szakszervezet jogosult a munkavállalókat és a szakszervezetet közvetlenül érintő jogellenes munkáltatói intézkedés, mulasztás ellen **halasztó hatályú kifogással** élni. A nem reprezentatív szakszervezet is kifogásolhat, ha a munkáltatói intézkedés vagy mulasztás jogszabálysértő. A kifogásolási eljárás keretében, 3 munkanapon belül egyeztetést kell lefolytatni, amelynek eredménytelensége esetén a szakszervezet 5 napon belül bírósághoz fordulhat, amely 15 napon belül soron kívüli eljárásban döntést köteles hozni.

*

A Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 33. § (1) bekezdése alapján, egy munkáltatónál csak egy kollektív szerződés köthető.

a) *Ha a munkáltatónál egy szakszervezet rendelkezik képviselővel, azaz tisztségviselővel vagy alapszabályának megfelelő szervezettel - a Pedagógusok Szakszervezetének alapszabálya szerint legalább 3 taggal -, akkor e szakszervezet a munkáltatóval kollektív szerződést (KSZ) akkor köthet, ha a jelöltjei a választásokon megszerezték az érvényesen leadott szavazatok legalább felét [Mt. 33. § (2) bek.].*

b) *Ha a munkáltatónál több szakszervezet rendelkezik képviselővel, azaz tisztségviselővel vagy alapszabályának megfelelő szervezettel, akkor a KSZ-t valamennyi szakszervezet együttesen kötheti meg, ha a szakszervezetek jelöltjei a KT-választásokon együttesen megszerezték az érvényesen leadott szavazatok legalább felét. Ha ezen eset nem áll fenn, akkor a KSZ-t egyedül az a szakszervezet kötheti meg, amelynek jelöltjei egyedül is megszerezték az érvényesen leadott szavazatok több mint 65%-át [Mt. 33. § (3), (4) és (5) bek.].*

c) Amennyiben a munkáltatónál képviselővel rendelkező szakszervezetek a kollektív szerződés-kötéshez szükséges támogatottságot nem érték el, az Mt. 33. § (6) bekezdése alapján érvényes kollektív szerződést csak akkor köthetnek, ha a kollektív szerződés **tervezetét** a szavazásra jogosult munkavállalók több mint felének részvételével rendezett szavazáson az itt megjelölt munkavállalók több mint fele **jóváhagyja**.

d) A KSZ megkötésére irányuló **tárgyalásokon minden**, a munkáltatónál képviselővel rendelkező **szakszervezet részt vehet**, támogatottságának mértékétől függetlenül. A munkáltató a szakszervezet(ek) tárgyalás megkezdésére tett ajánlatát jogszerűen nem utasíthatja el.

Dr. Németh Zoltán ügyvéd,
a PSZ Heves megyei jogsegélyszolgálatának vezetője

Kirakat

Tisztelgő sorok Rácz Sándorról

Szívből jövő ajánlással küldte meg szerkesztőségünknek **Rácz Sándor** makói nyugalmazott tanár *Életem műveim leltára* című öszeállítását. Ez a sok-sok címet és közlési helyet tartalmazó bibliográfia 53 évnnyi - hangyaszorgalommal és ihletett szenvedéllyel végzett - újságírói, néprajzkutatói és pedagógusi munka tükre. Lapunkat is meglátjuk benne, hisz éveken át mi is közöltük rövidre fogott tudósításait, híreit.

A Csongrád megyei Földeákról indult és ahhoz mindig hűséges, kettősen is - újságíróként és pedagógusként - kollégánk egész tevékenységével hirdeti: "Így érdemes élni".

Lapunk műfaja és terjedelme nem engedi a hosszú, részletekbe menő méltatást, de talán e néhány mondatunk is kifejezi, hogy milyen tisztelettel hajtunk fejet a szüntelenül gazdagodó életmű és alkotója előtt.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGELLÁTÁSRÓL

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtására vonatkozó 168/1997. (X. 6.) korm. rendelet módosult a 201/1999. (XII. 26.) korm. rendelet hatálybalépésével (Magyar Közlöny 1999. évi 123. száma).

A változás a nettó átlagkereset kiszámításában következett be. Ugyanis az 1988. évi nettó jövedelemtől kezdődően az 1996. évi nettó jövedelem meghatározásáig új valorizációs szorzószámokat kell alkalmazni. A degresszió - a sávok elvonás - magasabb ösz-

szegről indul, azaz 55.000 Ft feletti nettó átlagkeresetre alkalmaznák. (Lásd részletesebben a nyugdíj összegének megállapítása c. részről.)

2000-ben a korkedvezményre jogosultság feltételei nem változtak. A módosítás 2001. január 1-től várható.

Nem változott az öregségi nyugdíj, az előrehozott, valamint a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj, továbbá a rokkantsági és a korendményes nyugdíj feltételrendszere.

A nyugdíj összegének megállapítása

A nyugdíj összege változatlanul az elismert szolgálati időtől és a figyelembe vehető havi nettó átlagkereset összegétől függ. Ennek alapján az öregségi nyugdíj összege az alábbi táblázat szerint alakul:

Szolgalati idő	Havi nettó átlagkereset %-a	Szolgalati idő	Havi nettó átlagkereset %-a
10	33	27	65
11	35	28	66
12	37	29	67
13	39	30	68
14	41	31	69
15	43	32	70
16	45	33	71
17	47	34	72
18	49	35	73
19	51	36	74
20	53	37	75,5
21	55	38	77
22	57	39	78,5
23	59	40	80
24	61		
25	63	és minden további évré	
26	64	1,5-1,5%.	

A havi nettó átlagkeresetet az 1988. január 1-től a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig elért (legkésőbb 2000. december 30-ig) - a kifizetés idején érvényes szabályok szerinti nyugdíjjáruelék alapján szolgáló - bruttó jövedelem alapján számítják ki.

Az 1988. január 1-től 1996. december 31-ig csak a főfoglalkozás keretében kapott bruttó jövedelmet veszik figyelembe az egyéni járulékfizetés felső határáig. 1997. január 1-től a felső határ figyelembevételével minden nyugdíjjáruelék-köteles jövedelmet számításba vesznek.

Az átlagszámítási idő minden évének bruttó jövedelmét az akkor érvényes adójogszabály alapján nettósítják, majd bizonyos

évek nettó jövedelmét valorizációs szorzóval felszorozzák. A valorizációs szorzók: 1988-ban 6,298; 1989-ben 5,387; 1990-ben 4,430; 1991-ben 3,530; 1992-ben 2,910; 1993-ban 2,473; 1994-ben 1,942; 1995-ben 1,725; 1996-ban 1,469. Majd az átlagszámítási időszakban kapott valorizált és nem valorizált nettó jövedelem együttes összegét el kell osztani az átlagszámítási időszaknak a biztosításban töltött azon napjainak számával, amelyekre a nyugdíjat igénylő jövedelemben részesült (a táppénzes napok osztószámcsökkentők!). Az így kapott napi nettó átlagkeresetet meg kell szorozni 365-tel és el kell osztani 12-vel.

Ha a kapott nettó átlagkereset 55.000 Ft vagy ennél kevesebb, akkor ez az összeg a nyugdíj alapja. Például: ha a havi nettó átlagkereset 55.000 Ft, az elismert szolgálati idő 40 év, amely után a mérték 80%, akkor a nyugdíj 55.000 Ft x 0,8 = 44.000 Ft.

Ha a havi nettó átlagkereset 55.000 Ft-nál több, akkor az alábbi sávok elvonással állapítják meg a nyugdíjalapot:

55.000 - 62.000 Ft	közötti átlagkereset	90%-a,
62.001 - 70.000 Ft	közötti átlagkereset	80%-a,
70.001 - 78.000 Ft	közötti átlagkereset	70%-a,
78.001 - 86.000 Ft	közötti átlagkereset	60%-a,
86.001 - 93.000 Ft	közötti átlagkereset	50%-a,
93.001 - 109.000 Ft	közötti átlagkereset	40%-a,
109.001 - 125.000 Ft	közötti átlagkereset	30%-a,
125.001 - 141.000 Ft	közötti átlagkereset	20%-a,
a 141.000 Ft feletti átlagkereset		10%-a.

Lássunk egy példát! Ha a havi nettó átlagkereset 85.000 Ft, akkor a degresszálást alkalmazva:

55.001 - 62.000	6.300 Ft
62.001 - 70.000	6.400 Ft
70.001 - 78.000	5.600 Ft
78.001 - 85.000	4.200 Ft

77.500 Ft lesz a nyugdíj alapjául szolgáló nettó átlagkereset. 40 év szolgálati idő esetén tehát 77.500 Ft x 0,8 = 62.000 Ft a nyugdíj összege.

Horváth Erzsébet tb-szakértő

A nyugdíjasok Pápán

Eredményes évet zárt a PSZ Pápai Nyugdíjas Klubja. Legutóbbi összejövetelükön Exner István elnök adott számot elmúlt évi munkájukról. A különböző előadások, a somlói kirándulás mellett különösen nagy sikere volt a "Ki mit tud" vetélkedőjüknek és a klub tagjai munkáiból rendezett kiállításnak. A foglalkozásaiknak helyet adó Pedagógus Művelődési Ház igazgatója, Egresits János is elismeréssel szólt munkájukról. A tisztújítás során elnökké ismét Exner Istvánt, titkárrá pedig Mayer Sándornét választották. A 2000. évi program megvitatása és elfogadása után Mayer Sándorné édesapja, Bulla Andor, az egykori Pápai Állami Tanítóképző Intézet tanára, később a Petőfi Sándor Gimnázium köztisztviselőben álló igazgatója, életútját és pedagógiai tevékenységét ismertette.

Szabó Géza
megyei nyugdíjastagozat-vezető

A szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelme

A szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelmét az Mt. 28. § az alábbiak szerint szabályozza:

28. § (1) A közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv előzetes egyetértése szükséges a választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállalónak a munkáltató által kezdeményezett más munkahelyre való beosztásához, továbbá munkaviszonyának a munkáltató által rendes felmondással történő megszüntetéséhez. Az ilyen tisztségviselővel szemben alkalmazandó rendkívüli felmondás előtt előzetesen ki kell kérni a megfelelő szakszervezeti szerv véleményét, illetve a 109. § szerinti jogkövetkezmény alkalmazásáról, valamint a változó munkahelyre alkalmazott tisztségviselő más munkahelyre való beosztásáról a megfelelő szakszervezeti szervet előzetesen értesíteni kell.

(2) A szakszervezet az (1) bekezdés szerinti munkáltatói intézkedéssel kapcsolatos álláspontját a munkáltató tájékoztatásának átvételétől számított nyolc napon belül írásban közli. Ha a tervezett intézkedéssel a szakszervezet nem ért egyet, a tájékoztatásnak az egyet nem értés indokait is tartalmaznia kell. Ha a szakszervezet véleményét a fenti határidőn belül nem közli a munkáltatóval, úgy kell tekinteni, mintha a tervezett intézkedéssel egyetértene.

(3) A tisztségviselővel szembeni rendkívüli felmondás esetén a (2) bekezdésben foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szakszervezet a tervezett intézkedéssel kapcsolatos véleményét a munkáltató tájékoztatásának átvételétől számított három napon belül köteles közölni.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott védelem a tisztségviselőt megbízatásának idejére, illetve annak megszűnését követő egy évre illeti meg, feltéve, ha tisztségét legalább hat hónapon át betöltötte.

(5) Amennyiben a választott tisztségviselő ügyében az eljárásra jogosult szakszervezeti szerv nem határozható meg, az (1) bekezdésben meghatározott jogosultságot az a szakszervezeti szerv gyakorolja, melyben a tisztségviselő tevékenységét kifejti.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott védelem a (4) bekezdésben foglalt időtartamig és feltétel mellett, a munkáltató személyében bekövetkező jogutódlás esetében is megilleti a tisztségviselőt.

Tapasztalataink szerint a törvényszöveg néhány megfogalmazása magyarázatra, értelmezésre szorul.

1. Elsődleges tanács, hogy a szöveget értelemszerűen, a közalkalmazotti törvény fogalmainak megfelelően kell értelmezni. Így:

munkaviszony = közalkalmazotti jogviszony

rendes felmondás = felmentés

rendkívüli felmondás = fegyelmi elbocsátás

Mt. 109. § szerinti jogkövetkezmények = a szabály a Kjt. 54. § (1) bekezdésben foglalt tilalom folytán közalkalmazotti munkáltatónál nem alkalmazható.

2. Gyakori félreértés, hogy ezen jog gyakorlásával a szakszervezeti szerv tisztségviselőjét mint egyéni munkavállalót szándékozik megvédeni.

Az Mt. 28. §-a a korábban hatályos szabályozáshoz hasonlóan - a 135. számú nemzetközi munkaügyi egyezményrel összhangban - biztosítja a szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelmét. Ezzel összefüggésben szükséges hangsúlyozni, hogy a szakszervezeti szerv egyetértési joga kollektív munkajogi intézmény. A védelem a munkavállaló (tisztségviselő) munkaviszonyával függ össze, e jogosultság célja és rendeltetése a szakszervezet - Alkotmányban is garantált - funkciói érvényesülésének biztosítása. Annak érdekében, hogy a szakszervezet tevékenységét megfelelően tudja ellátni, jogi védelemben kell részesülnie a munkáltató szakszervezeti tevékenységét akadályozó intézkedése ellen.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a tisztségviselő mint munkavállaló számára jogi védelem nem lenne. Az Mt. 5. § (1)

bekezdése a diszkrimináció tilalmának megfogalmazásakor külön hangsúlyozza az érdekképviseleti szervezethez való tartozást, az Mt. 26. § (3) bekezdése pedig kifejezetten tilalmazza a munkaviszony megszüntetését, illetve bármely módon hátrányok okozását a szakszervezeti tevékenység miatt.

3. Az Mt. 28. §-ában meghatározott, a tisztségviselő közalkalmazotti jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetéséhez vagy más munkahelyre történő beosztásához előírt egyetértési joggal kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy ennek gyakorlása nem korlátlan, e vonatkozásban is irányadó az Mt. 4. §-ában meghatározott rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye. Ebből következően az egyetértés csak akkor tagadható meg, ha ez a jog társadalmi rendeltetésével összhangban van, azaz a munkáltató intézkedése a szakszervezet tevékenységét akadályozza. Ennek hiányában, azaz ha a munkáltatói intézkedés más motívumokon (például gazdálkodásban rejlő okokon) nyugszik, az egyetértés általában nem tagadható meg.

Ha a szakszervezet és a munkáltató között az egyetértési jog gyakorlásának rendeltetésszerűségével kapcsolatban vita merül fel, tisztázni kell, hogy az egyetértés megtagadásának volt-e alapos, a szakszervezet működésével összefüggő indoka. Abban az esetben, ha az egyetértés megtagadásának szakszervezeti oldalon nincsen megfelelő indoka, illetve ha az egyetértés megtagadása a munkáltatóra nézve arányban nem álló, súlyos hátránnyal jár, az egyetértés megtagadása nem tekinthető rendeltetésszerű joggyakorlásnak. Ekkor a bíróság ítéletével pótolhatja a szakszervezeti nyilatkozatot.

4. A 28. §-ban meghatározott egyetértési jog a munkáltató felmentésére vonatkozik, tehát nem gyakorolható a munkaviszony más módon történő megszűnése, illetve megszüntetése esetén.

5. A védelem a választott szakszervezeti tisztségviselővel kapcsolatos munkáltatói intézkedésre vonatkozik. A Legfelsőbb Bíróság azonban már korábban rámutatott, hogy a "kooptált tisztségviselőt" e munkájával kapcsolatban ugyanazok a jogok illetik meg, illetve kötelezettségek terhelik, mint a választottat.

6. Ha a szakszervezet és a munkáltató között vitatott, hogy a tisztségviselő esetében az egyetértési jog gyakorlásának előfeltételei fennállnak-e, a szakszervezetnek kell bizonyítani, hogy a választás (kooptálás) az alapszabállyal összhangban megtörtént-e, illetve azt is, hogy tisztség megszűnését követően az egy év még nem telt el, és a tisztséget a munkavállaló legalább hat hónapon át betöltötte.

7. Az egyetértési jogot csak a szakszervezeti szerv mint testület gyakorolhatja, s annak egyértelmű nyilatkozata szükséges. Ezt a nyilatkozatot nem helyettesítheti a testület tagjának vagy tisztségviselőjének nyilatkozata.

8. A szakszervezeti szerv egyetértési jogát mindig a munkáltató konkrét intézkedésével kapcsolatban gyakorolhatja, hiszen csak a körülmények és indokok ismeretében, ezek mérlegelése mellett dönthet az egyetértésről. Ebből következően nem helyettesítheti a konkrét nyilatkozatot az egyetértési jog gyakorlásával kapcsolatos általános állásfoglalása.

A fentiekből következik az is, hogy a tisztségviselő munkaviszonyának többszöri megszüntetése esetén - különösen eltérő indokokkal - minden megszüntetéshez ki kell kérni a szakszervezet állásfoglalását.

9. A munkáltatói intézkedés érvénytelenségének megállapítása iránt a szakszervezetnek bírósághoz kell fordulnia. A bíróság döntése során azt vizsgálja, hogy a munkáltató intézkedése jogellenes-e.

10. A szabálysértési jog is szankcionálja, ha a szakszervezet választott tisztségviselőjének védelmével kapcsolatos szabályokat megszegik. [17/1968. (IV. 14.) korm. rendelet 78. § (1) bekezdés c) pont.]

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária
jogtanácsos

Elkészülnek-e az önkormányzati intézkedési tervek a közoktatási feladatok megszervezéséhez?

A közoktatási törvény (Kt.) legutóbbi (1999. évi) átfogó módosítása során új bekezdéssel egészült ki a 85. §. E szerint minden községi, városi, kerületi, megyei, fővárosi önkormányzatnak, amennyiben legalább két közoktatási intézményt tart fenn, **2000. július 31-ig** a közoktatási feladatainak megszervezéséhez szükséges önkormányzati döntéshozatali szolgáló feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervet (röviden: intézkedési tervet) kell készíteniük.

Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell, hogy az önkormányzat a kötelező feladatait milyen módon látja el, illetőleg milyen nem kötelező feladatokat kíván a helyi önkormányzat ellátni. Tartalmaznia kell továbbá az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, fejlesztésével, átszervezésével összefüggő elképzeléseket. Az intézkedési terv elkészítésekor be kell szerezni - a nemzeti, etnikai kisebbséget érintő kérdésekben - a helyi kisebbségi önkormányzat egyetértését. Az intézkedési terv elkészítéséhez ki kell kérni a településen működő közoktatási intézmények vezetőinek, továbbá a szülői és diák szervezetek, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartók, a települési szintű szakszervezetek - ha nem működik helyi kisebbségi önkormányzat -, az érdekeltektől országos kisebbségi önkormányzat véleményét. Ezen túlmenően a Kjt. 4. § (1) bek. c) pontja alapján az önkormányzatnak egyeztetési kötelezettsége is van a reprezentatív szakszervezettel (helyi PSZ-szervezettel). Az önkormányzati érdekegyeztető tanácsnak tehát fontos feladata lesz ennek a tervnek a megvitatása, véleményezése. A helyi önkormányzat a helyi intézkedési terv végrehajtását legalább két évenként értékeli és szükség szerint felülvizsgálja.

A helyi önkormányzati feladatellátás hatékonysága jelentős mértékben függ attól, hogy az érintett helyi önkormányzatok mennyire gondolják át az önkormányzati és a közoktatási törvényben meghatározott feladatok ellátását. E törvények ugyanis nem intézményfenntartásról, hanem szolgáltatásnyújtásról rendelkeznek. Ezért valamennyi

feladatellátásban közreműködő helyi önkormányzatnak tudatosan végig kell gondolnia azt, hogy milyen módon tesz eleget a törvényekben meghatározott követelményeknek. A feladatellátás, a szolgáltatás nyújtása megvalósulhat más intézményfenntartóval kötött megállapodás útján, önkormányzati társulásba történő belépéssel, más önkormányzatoktól kínált szolgáltatás megrendelésével is.

Az önkormányzati intézkedési terv elkészítésekor célszerű figyelembe venni minden olyan tényezőt, amely hosszabb távra meghatározhatja a helyi oktatáspolitikai alakulását. Ezek közé tartoznak például

- a demográfiai helyzet, a gyermekek és a tanulók létszámának alakulása;
- a munkaerő-piaci előrejelzések, igények és lehetőségek;
- a települési oktatási tradíciói, illetve igényei, a lakossági, szülői elvárások;
- szakmai, személyi feltételek, pedagógusellátottság, illetve pedagógusfoglalkoztatási igények (a Kt.-ben előírt létszámnormák szerint);
- tárgyi, technikai feltételek [épületkapacitás, műszaki színvonal, különös tekintettel a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet által előírt kötelező (minimális) eszközökre és felszerelésekre];
- a vonzáskörzeti igények, az út- és közlekedési viszonyok, más települések esetleges elszívó hatása;
- saját bevételek várható alakulása.

Tapasztalataink szerint az önkormányzatok jelentős része az éves költségvetések jármában mozog. Nem vagy nem kellő figyelemmel foglalkozik az intézkedési terv előkészítésével, középtávú áttekintésével. Ezért is fontos, hogy a helyi PSZ-szervezetek törődjenek ezzel. Szükség esetén kezdeményezzék a munkálatok felgyorsítását, hogy az előírt határidőre alaposan átgondolt, a szakmai követelményeknek megfelelő tervek szülessenek.

A. A.

Egy hibás kiadvány helyesbítéséért

A Raabe Klett Könyvkiadó Kft. gondozásában megjelenő, Óvodai Vezetési Ismeretek 2000. című februári kiadvány 4. oldalán "A pedagógusok garانتált illetménye" elnevezésű táblázat sajnálatos félreértést okozott az intézményeknél. (Sajnos a Raabe más kiadványai is hasonló tévedéseket tartalmaznak.) Emiatt dr. Selmeciné dr. Csordás Mária jogtanácsosunk a kiadónál kezdeményezte a helyreigazítást és az érintettek tájékoztatását.

Kérjük tisztségviselőinket: a munkáltatói jogkör gyakorlóival egyeztetve tegyenek meg minden tőlük telhetőt, hogy az emiatti munkaügyi perek elkerülhetők legyenek. Ha ilyen intézkedésre mégis sor kerül, arról szíveskedjenek értesíteni bennünket. A PSZ tagjainak jogi képviselétét természetesen igény esetén ellátjuk. A tévedés tartalmi pontosítását ezúton adjuk közre.

A 138/1992. (X. 8.) korm. rendelet melléklete a pedagógus-munkakörben "B" fizetési osztálytól teszi lehetővé a besorolást, annak ellenére, hogy az oktatási törvény 17. §-a valóban minimum főiskolai képesítést ír elő.

Ennek oka, hogy a jogalkotó számolt a képesítés nélkül oktatónévelő pedagógusok nem jelentéktelen létszámával.

A Kjt. 3. sz. mellékletével megállapított 1,19-es szakmai szorzó a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottat illeti meg, pedagógus-munkakörhöz és azon belül nem végzettséghez kötött. Sajnos, éppen

az óvodákban foglalkoztatnak előírt felsőfokú óvodapedagógusi végzettség nélkül óvónőket.

Nem hagyhatók figyelmen kívül az óvónői szakközépiskolai végzettséggel a közoktatási törvény átmeneti szabályainak megfelelően továbbfoglalkoztatott óvónők sem.

A kiadvány táblázatának ismeretében az óvodavezetők megkezdtek az 1,19-es szakmai szorzó visszavonását a "B", "C", "D", "E" fizetési osztályba sorolt, pedagógus-munkakörben foglalkoztatott pedagógusoktól.

Az oktatási ágazat nyugdíjpénztára az

MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR PEDAGÓGUS TAGOZATA

Használd ki az önkéntes nyugdíjbiztosítás előnyeit!

Részletes ismertető olvasható lapunk januári és a Mentor februári számában.

Szakképzési politika az európai integráció jegyében

A Tempus Közalapítvány/Leonardo Nemzeti Iroda 2000. február 28-án konferenciát tartott a Leonardo program szerepéről, új szakaszáról a magyar szakképzésben!

A Leonardo da Vinci program I. szakasza 1999. december 31-én véget ért. A program sikerére való tekintettel ezt az Európai Tanács és az Európai Bizottság újabb, ezúttal 7 éves időszakra meghosszabbította.

A program magyarországi koordinációs feladatait 1999. szeptember 1-jétől a Tempus Közalapítvány/Leonardo Nemzeti Iroda látja el. Magyarország 1997. szeptember 1-jétől vett részt a programban, melynek I. szakaszában a rendelkezésre álló pénzügyi keret 90-95%-ban használta fel; ez a pályázati aktivitás meghaladta több hasonló lélekszámú uniós tagállamét. A 2000. január 1-től induló Leonardo II. programszakaszban kiemelt szerepet kap az élethosszig tartó tanulás, az oktatási és szakképzési programok egységesebb megközelítése.

A Leonardo II-ben öt tevékenységtípus pályázható:

- mobilitási projektek,
- kísérleti projektek,
- nyelvi készségek fejlesztését szolgáló projektek,
- nemzetközi hálózatok kiépítése,
- referenciaanyagok kidolgozása.

A programban részt vehet: minden szakmai képzéssel foglalkozó köz- és magánintézmény, szervezet. *A pályázat beadási határideje:* 2000. március 27.

A konferencia résztvevői között a budapesti önkormányzati szakképző iskolák egyetlen képviselőjét sem sikerült felfedeznünk.

Benedek András helyettes államtitkár (OM) áttekintést adott a magyarországi szakképzésről 1990-től, *kiemelve az eredményeket:*

- a külföldi kapcsolatok felvételét,
- a tanácsseréket,
- a kooperációs tanulás megindulását.

A még ma is gyenge pontokra is rávilágított:

- gyakorlati képzés minősége,
- pályaaorientáció,
- hátrányos helyzetűek szakképzése.

Megjelölte a közvetlen célt:

- hatékonyabb szakképzés,
- olcsóbb szakképzés,
- differenciáltabb finanszírozási rendszer.

Molnár Géza szakértő (Leonardo Nemzeti Iroda) az európai uniós és magyar prioritásokat vázolta.

Vladiszlavlev András igazgató (Csongrád Megyei Munkaügyi Központ) a FIT (Foglalkoztatási Információs Tanácsadó) nemzetközi hálózatának magyarországi kiterjesztésével foglalkozott. Megtudtuk, hogy Magyarország "kapcsolattartója" a passzai "Berufsinformation" igazgatója.

Részletesebb információt a közvetkező címen lehet kérni: Tempus Közalapítvány/Leonardo Nemzeti Iroda, 1143 Budapest, Ida u. 2., 1438 Budapest 70. Pf.: 510. Tel.: 343-0012; fax: 343-0164; e-mail: leonardo@tpf.hu; internet: www.tpf.iif.hu/leonardo.

Jurcsó Istvánné

A természettudomány bűvárai

A Természet Világa szerkesztősége és a Tudományos Újságírók Klubja március első napján közösen tájékoztatta az érdeklődő újságírókat, hogy megjelent a Természet Világa orvostudományi különszáma. A folyóirat időről időre arra vállalkozik, hogy átfogóan bemutassa egy-egy szakterület eredményeit és felvázolja a jövőképet is. A legutóbbi számot a szakterület művelőin túl ajánljuk a biológia tanárok figyelmébe is, de haszonnal forgathatják azok a középiskolások is, akik majd egészségügyi vonalon szeretnének továbbtanulni. A folyóirat nagyon tudatosan nyit a középiskolák tanárai és diákjai felé, s nemcsak olvasói körébe várja őket, hanem a számukra is kiírt pályázatok révén szerzőtársként is. A tájékoztatón ismertették, hogy a kilencedik alkalommal, két kategóriában meghirdetett TERMÉSZETTUDOMÁNY DIÁKPÁLYÁZAT-ra több mint 200 dolgozat érkezett, s a diákok felkészítésében mintegy 100 tanár vett részt.

Az ünnepélyes díjátadásra március 4-én, a Kossuth Klubban került sor. Az önálló kutatások kategóriában csak az első díjas volt egyetemi hallgató, a három II. és két III. helyezett már középiskolás. (II. díj: *Visnovitz Tamás*, Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimnázium - felkészítő tanára: dr. Müllner Erzsébet; *Szekeres Ádám*, Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szombathely - felkészítő tanára: Baranyai József; és *Szentes Kadosa*, Venczel József Faipari Iskolaközpont, Csíkszereda, Romá-

nia - felkészítő tanára: Györgyicz Vilmos; III. díj: *Kéri Mónika*, KLTE Gyakorló Gimnázium, Debrecen - felkészítő tanára: Kovácsné Malatinszky Mária; és *Benke Noémi*, Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár - felkészítő tanárai: Sipos Imre, Ponáczné.)

A természettudományos múltunk felkutatása témakörében mindhárom kategóriában középiskolások voltak a helyezettek. (I. díj: *Németh Katalin*, Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szombathely - felkészítő tanára: Takács László; II. díj: *Lengyel Melinda*, Pozsonyi Magyar Tannyelvű Gimnázium, Szlovákia - felkészítő tanára: Stöszel Emma; és *Székely Gábor*, Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziuma - felkészítő tanára: Vetéssy Katalin; III. díj: *Tóth Katalin*, Baár-Madas Református Gimnázium, Budapest - felkészítő tanárai: Tóth Elemér, Tóthné Wein Katalin; *Mezei Amália*, Brassai Sámuel Elméleti Liceum, Kolozsvár, Románia - felkészítő tanára: Darvai Béla; és *Sütő István*, Baróti Szabó Dávid Középiskola, Románia - felkészítő tanárai: Velencei Melinda és Velencei András.)

A pályázók közül - a két kategóriában - 11-en különdíjat kaptak.

Gratulálunk a nyertes pályázóknak és az őket felkészítő pedagógus kollégáknak.

J. O.

A Mentort olvasva...

Az alcíme szerint oktatási, egészség- és életmódmagazinként megjelenő folyóirat egyre inkább megfelel e "műfaj" követelményeinek. Ezt bizonyítja a februári szám. Szó esik a többi közt az informatikáról a közoktatásban, a PSZ és a szakoktatás hosszú és szoros kapcsolatáról, híres tanárokról és iskolákról, a pedagógustovábbképzésről, a családi nevelési gondjairól. Az egyre bővülő kulturális rovata mellett az olvasó megtalálja benne az időszaknak megfelelő közleményeket, így a farsangi népszokások, a világnapok és ünnepek, valamint a népi kalendárium ismertetését. Mindezt röviden és érdekesen. Nem hiányzik az egészségi tájé-

koztatás sem: A gyógyító erő című cikk a borogatás áldásairól szól. Meggyőződésünk, hogy a Mentor nemcsak az oktatásügyi dolgozóknak nyújt színes olvasmányt, hanem a szülőknek is. Üdvös lenne, ha kollégáink is felhívnák figyelmüket a magazinra.

Melléklete, a *Támpont* ugyancsak egyre változatosabban teljesíti vállalt feladatát: a pedagógusok "eligazítását" az ezer meg ezer tan- és segédkönyvet tartalmazó kínálat sűrűjében. Érdemes olvasni az árákról szóló beharangozó írásokat is.

A szerkesztőség címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel/fax: 352-7108.

Ezzel a címmel a sajtóorgánunkban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csoportba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondolatainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

MAGYAR HÍRLAP

(2000. II. 22.)

Előkészítik a közszolgálati tárgyalásokat

A kormány és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma között megkezdődtek a tárgyalások a közalkalmazottak és köztisztviselők helyzetének rendezéséről. A két előkészítő bizottságban a bérekről, a kiegészítő juttatásokról és a közszolgálat modernizációjáról folytatnak egyeztetéseket.

(...) Mint Borbáth Gábor, a SZEF alelnöke tájékoztatott: meg kell határozni, milyen alapelvek mentén határozzák meg az alkalmazottak bérét és ehhez milyen garanciákat vállal a költségvetés.

A két bizottságnak két hét múlva már konkrétumokról is be kell számolnia, ekkor találkozik ugyanis ismét egy "plenáris ülés" keretében a Stumpf István és a Szabó Endre által vezetett tárgyalódelegáció. (...)

(2000. II. 25.)

Kifogásolja a szakszervezet a minőségi pótlék elosztását

Az iskolák szeptembertől az eddigi 1.620 forint helyett tanáronként 3 ezer forintot kapnak a kiemelkedő munkavégzésért járó pótlék kifizetésére - hangzott el a tájékoztatón, ám az oktatási tárca ennek az összegnek közel 60 százalékát a minőségbiztosítási programban részt vevő tanároknak akarja kiosztani. Így a többi, ugyancsak minőségi munkát végző tanárnak alig jut pénz a pótlékra - mondta Borbáth Gábor. (...)

Hányszor akarnak még egyetlen sovány rókáról újabb és újabb bőrt lehúzni - tette fel a kérdést Borbáth Gábor, amikor idézte: a kormányzat ismét bejelentette, hogy márciustól az oktatásban nem pedagógusként dolgozó alkalmazottak bérét 5 százalékkal emelik. Ez nem más - hangsúlyozta -, mint a tavalyi év végén megállapított 1,05-os bérszorító. Ez azonban csak azoknak jelent valóban ötszázalékos béremelést, akik tavaly semmilyen emelést nem kaptak. (...)

(2000. II. 26.)

Késik a kötelező pedagógusfizetés-emelés

A Pedagógusok Szakszervezete Gönczöl Kata-linhoz, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa-hoz fordult (...).

(...) A szakszervezet az ombudsman döntésétől nem azt várja elsősorban, hogy kikényszeríti a helyzet megoldását, sokkal inkább az évek óta jellemző rossz gyakorlatra és a jogszabályok ellentmondásosságára szeretné felhívni a figyelmet - mondta Árok Antal.

(2000. III. 1.)

Egyszerűbb közalkalmazotti bérrendszer?

A jelenleginél egyszerűbb közalkalmazotti bérrendszer kidolgozását kezdte meg a Gazdasági Minisztérium (...).

(...) nem lenne jó visszatérni az 1992 előtti helyzethez, amikor közel húszféle tarifarendszer működött szakmánként és ágazatonként. A tárca szerint a közalkalmazottak illetményét továbbra is egységesen kell megállapítani, s a bérek indokolt differenciálására egy egyszerű megoldást szükséges alkalmazni. (...) úgynevezett szakmai szorzókkal tennének különbséget az egyes ágazatok és

foglalkozások bérei között. Ez a módszer jelenleg a pedagógusok esetében működik. (...)

A kaotikus helyzet miatt már az is előfordult, hogy ugyanabban a bérmegállapítási ügyben munkaügyi bíróságok homlokegyenest ellenkező döntésekre jutottak - mondta Borbáth Gábor SZEF-alelnök, a Pedagógusok Szakszervezetének főtitkára. (...)

NÉPSZAVA

(2000. II. 22.)

Hároméves egyezségre készülnek a közszférában

(...) a 2001-es költségvetés irányvonalai már készülöben vannak, ezért a szakszervezeteknek sürgős, hogy a bérek és az egyéb juttatások elosztásáról szóló javaslataikat elkészítsék. Lapunknak nyilatkozta Borbáth Gábor SZEF-alelnök arra is figyelmeztetett, hogy az emelkedő olaj- és benzinárak miatt várhatóan az infláció év/év alakulása idén félévkor meghaladja a költségvetésben tervezett, így alighanem a közalkalmazottak bére is korrekcióra szorul.

MAGYAR NEMZET

(2000. II. 25.)

Bérfelzárkóztatást sürget a PSZ

(...) Borbáth Gábor főtitkár sajtótájékoztatóján megerősítette: a PSZ célja, hogy Magyarország európai uniós csatlakozásának időpontjában a pedagógusbérek 25 százalékkal haladják meg a nemzetgazdasági átlagot. (...) A szakszervezet nehezményezi, hogy a pedagógusok továbbképzésére fordítható keret 30 százalékkal csökken az idén. (...)

NAPI MAGYARORSZÁG

(2000. II. 25.)

PSZ: nincs ötszázalékos béremelés

A bejelentéssel ellentétben szó sincs arról, hogy a közalkalmazottak bére öt százalékkal emelkedne - jelentette ki tegnap Borbáth Gábor, a PSZ főtitkára (...).

(...) Borbáth végül arról tájékoztatott, hogy április 4-re az oktatás finanszírozásáról szóló, nemzetközi konferenciát szervez a szakszervezet.

BLIKK

(2000. II. 4.)

"3 gyerek, 3 szoba, 4 kerék mindenkinek"

Orbán Viktor helyzetértékelő beszédet mondott a Vigadóban. (...) Tavalyi 37 ígéretünkben 29-et maradéktalanul teljesítettünk, három elhalasztottunk, a többit pedig nem sikerült megvalósítanunk. (...) A kormányfő idén beszédében a diákokat, tanárokat, rendőröket, no és pénzügyminiszterét dicsérte meg. Főként sikerekről beszélt. (...)

Tavalyi ígéret az oktatásnak: 34 százalékkal fordítanak többet erre a területre. A minisztérium szerint ez teljesült, Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének titkára másképp fogalmaz.

A növekedés számszakilag kimutatható, de az elmúlt évben sem értük el, hogy az oktatás költségeinek 80 százalékát a költségvetés állja.

A minisztérium szerint tavaly a tanárok reálbére emelkedése 6,2 százalék volt. Varga

úgy számol: alig 4 százalék lesz a valós fizetés-emelés. (...)

SOMOGYI HÍRLAP

(2000. II. 25.)

Bérszámrejtvény

Ember legyen a talpán, de legalábbis számtantánár, aki a közalkalmazotti bértáblán, a béremelés sokféleképpen magyarázható számain kiigazodik, s ezáltal nem lepődik meg, ha a hírekben hallott 5 százalékos emelésből adott esetben csak 0,25 százalékot - 100-200 forinttal többet - talál a börtékben. (...) Ezt a Pedagógusok Szakszervezetének somogyi vezetői mondták tegnap lapunknak (...). Alföldi Lászlóné, a PSZ megyei titkára elmondta: az idén 8,25 százalékos a javasolt emelés, ebből 3,25 százalék előteremtésére a kormány a létszámleépítés javaslatát vetette föl. (...) Kaposvár önkormányzata kinyilvánította, nem lesz közalkalmazotti létszámleépítés a városban.

A megyeszékhelyen az idei béremelés 8,25 százalékos lesz. Az 5 százalékot, ami nem kötelező, a nem pedagógus közalkalmazottak is megkapják. Konecsni Sándor, a PSZ városi titkára erről tegnap azt mondta, nem lehet ugyan elégedett ezzel az emeléssel, Kaposvár hozzáállását azonban messzemenően korrektnek nevezte. (...)

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

(2000. II. 15.)

Ismét a bérekről vitáztak, a megállapodás elmaradt

A tíz- és százmilliók, sőt a milliárdok firtatása, valamint az időnként már kifejezetten nagy figyelmet kivánó százalékvita után tisztázódott az álláspontok. Boldizs Kálmánné, a Pedagógusok Szakszervezete Fejér megyei elnöke így fogalmazott: ami a közgyűlési anyagban (...) szerepel, az számukra nem képezheti a megállapodás tárgyát. (...) A nézeteltérés lényege: a nem pedagógus közalkalmazottak esetében az érdekképviselők az idei bértábla alapján szeretnék e réteg 7,25 százalékos keresetkiegészítését március 1-jétől december 31-ig. Ehhez képest a költségvetési javaslat alapján az 1998-as (befagyasztott) bértábla alapján járna a kiegészítés. (...)

PETŐFI NÉPE

(2000. II. 9.)

Egyeztetették az érdekeket

Keveslik a 8,25 százalékos közalkalmazotti béremelést Kecskeméten. Az érdekegyeztető tanács tegnapi városi ülésén szinte mindegyik szakszervezet elégedettségét fejezte ki az önkormányzat idei költségvetés-tervezete láttán. (...)

Kégel Tamásné, a Pedagógusok Szakszervezetének városi titkára azt kérdezte, hogy a nem pedagógus közalkalmazottak megkapják-e márciustól azt a bérkompenzációt, ami a múlt évben befagyasztott bértábla miatt elmaradt nekik. Mert több vigaszt is megérdemelne már végre egy dajka, mint azt, hogy a jelenlegi fizetése egy báli belépővel ér fel.

Dr. Sárközy István alpolgármester elmondta (...), a közalkalmazottak béremelésére az állami finanszírozásból nincs lehetőség. A 8,25 százalékos béremelés a város állja. Ezt a pénzt így is csak a helyi adók megemeléséből tudta kigazdálkodni az önkormányzat. (...)

Válogatta: Juhász Olga sajtómenedzser

Időszerű feladatokról az intézményvezetőknek

Az Intézményvezetői Tagozat 2000. január 26-i ülésén első napirendi pontként *Környei László*, az OM helyettes államtitkára tartott előadást a közoktatás 2000. évi aktuális teendőiről.

Részletesen ismertette a minisztérium *Arany János tehetség-gondozó programját*. Ennek fő célkitűzése, hogy az önhibájukon kívüli okokból hátrányos helyzetben lévő tehetséges, kistelepelesen élő gyermekek felzárkóztatását segítse elő. Lehetőséget biztosít arra, hogy ezeket a gyerekeket felvegyék olyan gimnáziumokba és kollégiumokba, amelyek vállalták a felsőfokú tanulmányokra való felkészítésüket. Ehhez a tárca külön fejkvóta biztosításával járul hozzá. A képzés 0+4 éves időtartamú, amelybe a 4 éves középiskola előtt 1 éves felzárkóztató programot iktatnak be. Ez idő során idegennyelv-oktató, személyiségfejlesztő, kommunikációs fejlesztő gyakorlatokkal azokat a hiányokat pótolják, amelyek akadályozzák a gyermek további szellemi fejlődését.

A program keretében meghirdetett pályázatokon a helyi önkormányzatok tehetséges nyolcadikos tanulók jelölésével vehettek részt, a gimnáziumok, illetve kollégiumok pedig a speciális képzés vállalásával. (Az iskolai pályázat eredményéről lapunk 2. oldalán számolunk be. *A szerk.*)

Környei László a továbbiakban az *új középiskolai felvételi rendszerről* szólt, amely hatékonyabban szolgálja a középiskola és a nyolcadikos diák egymásra találását.

Az intézményi struktúrát - hangoztatta - úgy kell alakítani, hogy a jelentkezés igényeihez mindinkább alkalmazkodjék. Ebben nagy szerepet játszanak majd a megyei közoktatás-fejlesztési tervek, amelyek a valós helyzethez igazítják a települési intézmények profilját. Ha a közoktatásban a minőséget úgy definiáljuk, mint az igényeknek való megfelelés mértékét, akkor a legelembb, hogy az intézménystruktúra megfeleljen a szülők, gyermekek, általában a társadalom által támasztott igényeknek. Fontos, hogy az iskolák mindinkább használják az informatikai eszközeit. A számítógépes munka még mindig nem kielégítő sem mennyiségileg, sem minőségileg.

A *kerettantervekre* térve elmondta, hogy azok már elkészültek, s hamarosan országsszerte véleményező tanácskozásokat szerveznek róluk. Ígérete szerint a minisztérium kellő időt és lehetőséget nyújt a dokumentumok megismerésére, javítására.

A hozzászólások elhangzása után *Borbáth Gábor* főtitkár tájékoztatta a résztvevőket a közoktatás érdekeinek folyamatos szakszervezeti képviseléséről.

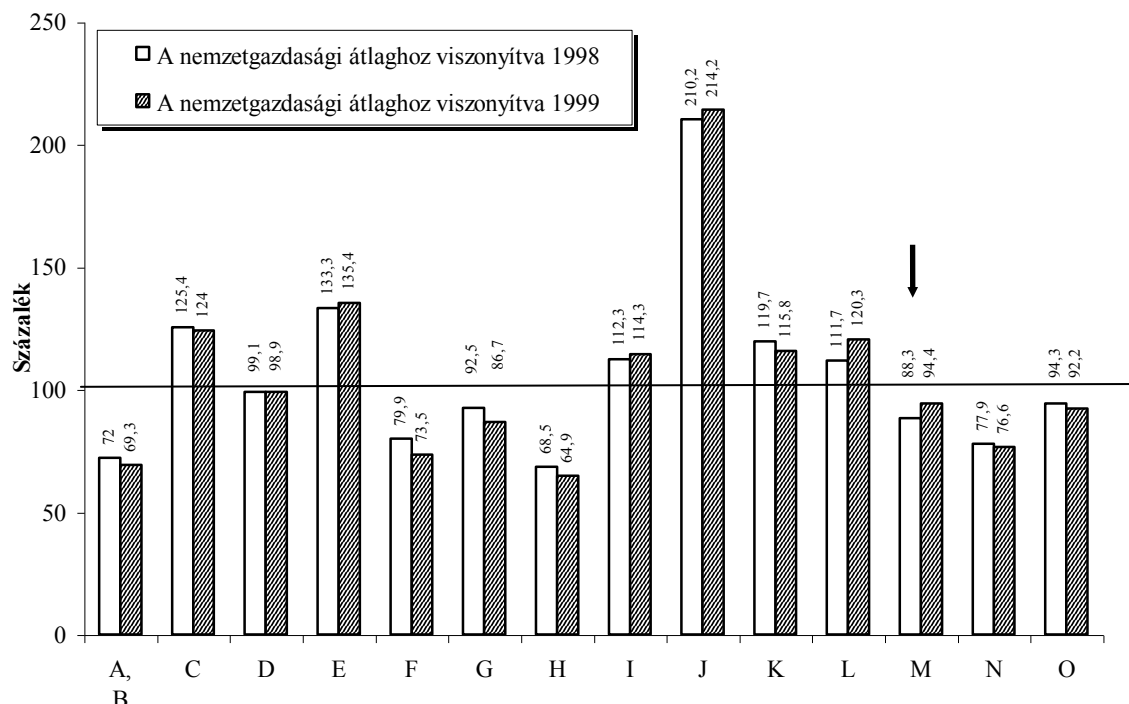
Öt követően *dr. Novák István*, az OKKER Kft. igazgatója fejtette ki röviden a minőségbiztosítás néhány kérdését. A helyszínen az ezzel kapcsolatos könyvek árusítására is sor került.

Rágyanszky Györgyné

ORSZÁGOS PEDAGÓGUS TENISZVERSENY

Időpontja:	2000. június 24-25. (szombat-vasárnap)
Helye:	Balatonalmádi Öregparkban lévő 6 db salakos teniszpálya
Szervezők:	Balatonalmádi "TENNIS CLUB" 1925, Dudás Zsolt elnök, Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Országos Irodája
Versenyszámok:	- férfi egyéni 40 éves korig - férfi egyéni 40 éves kor felett - férfi nyílt páros - női nyílt egyéni
Résztétel feltétele:	Pedagógus-oklevél, oktató-nevelő munkában való részvétel. (Az oklevél bemutatása a versenyre való jelentkezéskor kötelező.)
Előzetes jelentkezés:	2000. május 31-ig a PSZ Országos Irodájánál (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon és fax: 06/1/342-7766, E-mail: psz-seh@mail.matav.hu).
További tudnivalók:	Utazás egyénileg. A Pedagógusok Szakszervezete június 23-án és 24-én minden résztvevő számára ingyenes szállást biztosít a Pedagógus Üdülőben (Balatonalmádi, Dózsa György út 13.) Az üdülőben az ellátás a PSZ-tagoknak ingyenes, másoknak önköltséges (reggeli, ebéd, vacsora: 1.200 Ft/fő). A Balatonalmádi "TENNIS CLUB" 1925 ingyenes strandbelépőt biztosít a résztvevőknek, és gulyáspartit szervez szombaton estére. Nevezési díj versenyszámonként 2.000 Ft, amelyet a helyszínen kell fizetni. További információt a verseny főszervezőjétől, Dudás Zsolttól (a 06/30/216/1676-os telefonszámon) kaphatnak az érdeklődők.
Szállás, ellátás igénylése:	az előzetes jelentkezéssel együtt a PSZ Országos Irodájánál 2000. május 31-ig. (A jelentkezők számától függően a családok számára is.)

Az alkalmazásban állók egy főre jutó bruttó keresetének alakulása az egyes ágakban a nemzetgazdasági átlaghoz viszonyítva - 1998 és 1999

A havi bruttó átlagkeresetek listája a magyar nemzetgazdaságban (1998 és 1999)

jele	Nemzetgazdasági ág megnevezése	Átlagkereset Ft/fő 1999	Növekedés aránya 1998=100%	1998		1999	
				arány	sorrend	arány	sorrend
A,B	Mezőgazdaság, halászat	53 521	113,5	0,720	13.	0,693	13.
C	Bányászat	95 762	113,4	1,254	3.	1,240	3.
D	Feldolgozóipar	76 335	115,8	1,006	7.	0,989	7.
E	Vill. energia, gáz-, hő- vízellátás	104 543	116,1	1,333	2.	1,354	2.
F	Építőipar	56 753	112,7	0,799	11.	0,735	12.
G	Kereskedelem, járműjavítás	66 913	112,4	0,925	9.	0,867	10.
H	Szálláshely-szol., vendéglátás	50 067	115,4	0,685	14.	0,649	14.
I	Szállítás, rakt., posta, távközlés	88 238	117,4	1,123	5.	1,143	6.
J	Pénzügyi tevékenység	165 327	116,5	2,102	1.	2,142	1.
K	Ingatlanügyi, gazd. szolgáltatás	89 399	116,3	1,197	4.	1,158	5.
L	Közigazg., védelem, kötelező TB	92 821	121,0	1,117	6.	1,203	4.
M	Oktatás*	72 869	119,2	0,883	10.	0,944	8.
N	Egészségügyi és szociális ellátás	59 105	114,8	0,779	12.	0,766	11.
O	Egyéb közösségi, személyi szolg.	71 199	113,3	0,943	8.	0,922	9.
Nemzetgazdaság összesen		77 187	116,1	1,000		1,000	

* Köz- és felsőoktatás együtt.

Forrás: KSH, PSZ

Az 1999-es év egészét tekintve a magyar nemzetgazdaságban a bruttó átlagkereset 77.187 Ft/hó. Ez 16,1%-kal magasabb, mint az előző évi. (Az 1999-es infláció 10% volt.) A pénzügyi területen foglalkoztatottak keresete kiemelkedik a hazai mezőnyből, sőt tovább növelte előnyét (210,2→214,2%). Javított pozícióin a 2. helyen álló energiaszektor is (135,4%). A közsféra élmezőnyét alkotó közigazgatás, védelem, kötelező TB-ágban 21%-kal emelkedtek a keresetek, s ezzel a hatodikról a negyedik helyre kerültek. Az oktatási ágazat (köz- és felsőoktatás együtt) átlagkeresete 72.869 Ft/hó 19,2%-os emelkedést mutat 1998-hoz képest, ám még mindig a nemzetgazdasági átlag alatt (94,4%), a mezőny második felében (8. helyen) van. A várakozásoknál magasabb keresetemelkedés mögött a korábbinál nagyobb arányú, 1999 decemberére előrehozott (2000. január) fizetések állnak. Hiszen az évszámváltás miatt a szokásosnál jóval több helyen fizették ki a 2000. januárban esedékes 13. havi illetményeket. Ezt is figyelembe kell venni, amikor megállapítjuk, hogy az oktatási ágazat lemaradása 1998-hoz képest mérséklődött (88,3%, 10. hely). Azért sem lehetünk elégedettek, mert itt a legmagasabb a diplomások aránya (80% fölötti). A hivatalos statisztikai adatok természetesen nem tartalmazzák azokat a jövedelmeket, amelyek néhány ágazatban jelentős kiegészítő forrásokat biztosítanak. Ilyen például az egészségügyben elterjedt paraszolvencia, amelynek nagyságrendje évente több tízmilliárd forint. De a kereskedelmi és a vendéglátási ágban is tetemes pluszjövedelmek javítanak a hivatalos statisztikában elfoglalt helyezésen.

Összegezve elmondhatjuk: messze vagyunk még a PSZ által megfogalmazott felzárkóztatási elvárásoktól. Hogy milyen távol, erről lapunk következő számában közlünk adatokat.